

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИТЕ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Института за Биомаса и Биогорива – София /Портал за обществени консултации/	Институтът за Биомаса и Биогорива - София (ibb.alle.bg) , работи по идея за грантово финансиране на научни, иновационни, инфраструктурни, социални, здравни, образователни, отбранителни и всякакви други видове проекти, без ограничение в размера и сроковете, чрез Проекта Зелен Трилионен Фонд - green-trillion.alle.bg. ibb-bg@abv.bg grainis@abv.bg		Не се съдържат конкретни предложения
2.	Д-р Марин Буков Ръководител на изследователска група, Max Planck Institute for the Physics of Complex Systems – Германия /Ел. поща/	1. Дефиницията на постдокторант трябва да се осъвремени, защото е НЕконсистентна с тази на млад учен и може да доведе до парадокси: сегашните дефиниции -- Доп. разпоредби §1.3 и §1.7 -- (статут на млад учен до 10г след магистратура, на постдокторант -- до 5г след PhD) допускат следната парадоксална ситуация: След завършена магистратура студент защитава успешно докторантура в края на 3. година (финансирането за докторантура по държавна поръчка е за 3 години), след което става постдокторант: съответно 5 години след защитата на докторантурата си губи постдокторантски права. Парадоксът се състои в това, че все още ще се води млад учен (тъй като това са $3+5=8 < 10$ години след магистратурата). По програмата "Млади учени и Постдокторанти" това означава, че този човек ще претърпи деградация на статута си, постдокторант --> млад учен, и	Приема се частично	Предложение за корекция: "Постдокторант" е лице, което е придобило първа образователна и научна степен "доктор", но не повече от 8 години след придобиването ѝ. В този период не се включва времето, през което лицето е в обективна невъзможност да извършва

	<p>съответно на възнаграждението си. Ако аз съм на мястото на този човек, ще се ядосам на държавата, че е недомислила законовите разпоредби, и ще си потърся работа в чужбина.</p> <p>За да избегнем подобни парадоксални ситуации, предлагам да се осъвремени дефиницията за постдокторант в Доп. разпоредби §1.7, съгласно тази от програма Мария-Кюри на Хоризонт Европа, която гласи:</p> <p>[Postdoctoral fellows] must have a maximum of eight years experience in research, from the date of the award of their PhD degree [...]</p> <p>Освен това препоръчвам да помислите да добавите към допълнителните условия за отчитането на този период няколко години "гратис" като стимул за привличане на учени извън научната система, както и от чужбина; може да вземем пример от програма Мария-Кюри, където се казва:</p> <p>[...] years of experience outside research and career breaks will not count towards the above maximum, nor will years of experience in research in third countries, for nationals or long-term residents of EU Member States or Horizon Europe Associated Countries who wish to reintegrate to Europe.</p>	<p>научноизследователска и научно-образователна дейност поради бременност, раждане, отглеждане на дете или временна неработоспособност, продължила повече от 6 месеца без прекъсване</p>
--	--	--

		<p>2. Чл. 38. т. 9 да се измени, както следва: "описание на естеството на заявените позиции в научния колектив, ръководителя на проекта и научната организация"</p> <p>Целта тук е да се избегне евентуална интерпретация, която води до задължаването със закон да се представя поименно научния колектив в момента на кандидатстване. Ако се допусне да се изисква поименен състав на научния колектив към момента на подаване на предложението:</p> <p>а) ФНИ няма да може да предоставя средства за проектни докторанти и постдокторанти, чиито имена към момента на подаване на проектни предложения не са известни. Това ще затрудни привличането на млади учени по проекти;</p> <p>б) ФНИ няма да може да привлича учени от чужбина по програми тип ВИХРЕН, защото учени извън българската научна система тепърва трябва да създават научните си екипи, след като започнат работа в България.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Може би се има предвид т. 8*</p> <p>Предложението може да се вземе предвид при разработване на Правилника на ФНИ</p>
<p>3.</p>	<p>Проф. Георги Вайсилов /Ел. поща/</p>	<p>1.Предложение за промяна на чл. 2, ал. 2: „фундаментални научни изследвания“ означава експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти без очаквано пряко търговско приложение или използване.</p> <p>Обосновка: Текстът в проекта не съответства на дефиницията, приета от ЕК в Рамката за научни изследвания, развитие и иновации (Брюксел, 19.10.2022 г. С(2022) 7388). Предлагаме в Закона да се използва текстът от Рамката.</p> <p>2.Предложение за промяна на чл. 2, ал. 3: „приложни научни изследвания“ означава индустриални научни изследвания, експериментално развитие или</p>	<p>Приема се</p> <p>Приема се</p>	

		<p>комбинация от двете, в съответствие с определенията в Рамката за научни изследвания, развитие и иновации (Брюксел, 19.10.2022 г. С(2022) 7388)</p> <p>Обосновка: Както предната обосновка с обвързване с определенията в Рамката</p>		
		<p>3. Предложение за промяна на чл. 3, т. 1: „1. създаване на условия за насърчаване от държавата и развитие на научноизследователската и иновационната дейност за постигане на научни резултати и създаване на иновации в полза на обществото“</p> <p>Обосновка: Предвидените в проекта за закон механизми са насочени към насърчаване от страна на държавата</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Законът поставя общата рамка за насърчаване като не следва да се конкретизира от кого с оглед да не се поставят ограничения. Предвижда се необходимите условия да се създават не само от държавата.</p>
		<p>4. Чл. 3, т. 5 „осигуряване и използване в процеса на обучение в училищата, висшите училища и в научните организации на актуална информация, на актуални резултати и изводи от научните изследвания;“ да отпадне</p> <p>Обосновка: В закона няма текстове, които да се отнасят директно към изпълнението на такава цел</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Тези текстове от Закона са в изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 г. и политиката за отворена наука</p>
		<p>5. В чл. 5 да се включи нова алинея 1: „При условията и по реда на този закон и в съответствие с Националната стратегия за научни изследвания се насърчава и развива</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението е ограничаващо посоките на научните изследвания</p>

	<p>научноизследователската дейност с доказана значимост и международно признание, която включва научни изследвания, свързани със:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. създаването на нови научни знания; 2. българската история, език, култура и национална идентичност; 3. насърчаване на технологичния трансфер и развитието на природните, техническите, хуманитарните и обществените науки и иновациите; 4. решаването на важни проблеми в областта на икономиката, образованието, селското стопанство, екологията, обществените процеси, човешките ресурси, сигурността, отбраната и здравето.“ <p>Обосновка: Да се включи и основополагащият текст от настоящия ЗННИ, в предложението проект е отпаднал, но е ключов за определяне на посоките на научните изследвания</p>		
	<p>6. Ал. 2 на чл. 5 „Отворената наука се изразява в осигуряване на открит достъп до научноизследователски резултати и данни, за получаването на които е предоставено публично финансиране.“ да отпадне</p> <p>Обосновка: В никоя държава от ЕС, както и в рамковата програма Хоризонт Европа, няма такова задължително изискване за открит достъп до всички резултати и данни. Изискването в Хоризонт Европа е за достъп до научните публикации, в които са включени резултати от изследвания с публично финансиране</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Разпоредбата е прецизирана и съответства в по-голяма степен на предмета и целите на закона</p>
	<p>7. В чл. 6, ал. 1 „Държавната политика за насърчаване на научните изследвания и иновациите е насочена към осигуряване на равни условия за създаване, развитие и подпомагане на научните изследвания и на иновациите и се основава на принципите на публичност, ефективност и ефикасност.“ да отпадне думата „равни“</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Разпоредбата е прецизирана като „равни“ се заменя с „благоприятни“, както и</p>

		<p>Обосновка: Предлагаме думата „равни“ да отпадне, тъй като не е ясно между кои типове субекти трябва да се осигуряват „равни условия“ за научни изследвания и иновации – между публични и частни организации, между лица с основно или без образование и такива на академични длъжности, и др.</p>		думите „и ефикасност“ се заличават
		<p>8. В чл. 6, ал. 2, т. 1 да се добави второ изречение: „Средствата за научни изследвания от държавния бюджет като процент от brutния вътрешен продукт се увеличават годишно с не по-малко от 0.10 процентни пункта до достигане на един процент.“</p> <p>Обосновка: Допълнителното изречение съответства на целта, определена в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България, 2017-2030, която е приета от Народното събрание. Освен това, нарастването на тези средства ще допринесе за повишаване на иновационния индекс на страната.</p> <p>Текстът, предложен в проекта за закон насочва към застой, а не към развитие.</p>	Приема се за сведение	
		<p>9. Чл. 10 и чл. 11 логически би трябвало да са по-късно, в глава 2 са само политики</p>	Не се приема	Текстовете са систематизирано свързани с глава 9
		<p>10. Към чл. 22 да се добави ал. 5 със следният текст: „Министърът на образованието и науката и министърът на иновациите и растежа провеждат два пъти годишно работни срещи на координаторите за синхронизиране на дейността им“</p> <p>Обосновка: Предложеният текст е свързан с необходимостта дейностите на координаторите в отделните министерства да са синхронизирани, а не да работят изолирано от МОН и МИР и от останалите министерства.</p>	Не се приема	Не е необходимо тази оперативна регулярна дейност да бъде регламентирана в закона

	<p>11. Чл. 23, ал. 2 да се промени както следва: „Със средства от държавния бюджет се финансират изцяло или частично:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. публичните научни организации и висши училища за осъществяване на научноизследователска дейност и изграждане, поддържане и развитие на научен капацитет; 2. националните програми в областта на науката; 3. обектите в Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура; 4. научноизследователски проекти на конкурсен принцип; 5. двустранни или международни програми, както и програми за международна и междусекторна мобилност на учени и докторанти 6. други дейности, включени в Рамковата програма за научни изследвания и иновации.“ <p>Обосновка за т. 1: Институционалното финансиране е основен елемент от подкрепата за научните изследвания и е необходимо да се добави</p> <p>Обосновка за т. 5: Тъй като мобилността е само един от аспектите на международното сътрудничество, необходимо е да се добави и финансиране на двустранните и международните програми</p> <p>Обосновка за т. 6: Тъй като всички точки, изброени по-горе, се очаква да са включени в Рамковата програма, в тази точка е коректно да се добави „други дейности, включени в“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>По отношение на т. 1 - в текстовете са посочени само инструменти за финансиране, а не конкретни бенефициенти;</p> <p>По отношение на т. 5 – в текста се допуска финансиране от ДБ;</p> <p>По отношение т. 6 - в текста се съдържа Рамковата програма</p>
	<p>12. Чл. 24, ал. 1 да се промени както следва: „Насърчаването на развитието на научния капацитет и на научните изследвания чрез финансиране със средства от държавния бюджет се осъществява при условията и по реда на този закон.“</p> <p>Обосновка: Изграждането и развитието на научния капацитет (учени и научна инфраструктура) е много съществен елемент и не се включва в понятието</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Обхватът на научния капацитет се съдържа в различни текстове от закона, в т.ч. в чл. 7</p>

	<p>„научни изследвания“ и затова е необходимо да се изпише допълнително в тази алинея, както и в алинеи 2 и 3.</p>		
	<p>13. Чл. 24, ал. 5 да се допълни както следва: „и отговаря на съответния режим на държавни помощи“</p> <p>Обосновка: Необходимо е законът да не противоречи на нормативни документи на ЕС</p>	Приема се	
	<p>14. Чл. 26, т. 2 да се промени както следва: „финансово подпомага участието на научните организации и висшите училища в европейски и други международни или двустранни програми и проекти за научни изследвания и финансира участието на български научни колективи в тях“</p> <p>Обосновка: Необходимо е да се добави възможността за изпълнение на двустранни проекти, която е една от традиционните дейности на ФНИ в съответствие с двустранни спогодби</p>	Приема се	
	<p>15. Чл. 28, ал.2 да се промени както следва: „Изпълнителният съвет се състои от хабилитирани учени от различни области на висшето образование и един представител на Министерството на образованието и науката“</p> <p>Обосновка: Членовете на ИС не трябва да участват в работата на съвета като представители на висши училища или научни организации, а като представители на цялата научна общност. Затова предлагаме промяна на формулировката. Освен това се предлага да бъдат хабилитирани учени тъй като е необходимо членовете на ИС да имат достатъчна научна квалификация за изпълнение на възложените му функции.</p>	Приема се	
	<p>16. Второто изречение на Чл. 28, ал. 3 да отпадне</p> <p>Обосновка: Второто изречение в алинеята противоречи на първото и е нелогично, затова се предлага да отпадне.</p>	Приема се	

		<p>17. Чл. 28, ал. 4, второ изречение да се промени както следва: „В резултат на проведения конкурс с избрания управител се сключва договор за управление за срок от четири години.“</p> <p>Обосновка: Този механизъм е определен в настоящия ЗННИ и показва, че работи успешно. Идентична процедура е предвидена и за управителя на НИФ в чл. 55, ал. 4 проекта за ЗННИИ</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Разпоредбата е прецизирана и е въведен нов подход при определянето и назначаването на фонда</p>
		<p>18. Предложение за промени в чл. 30, ал. 1: „Членовете на изпълнителния съвет и на научно-експертните комисии, с изключение на представителя на Министерството на образованието и науката и управителя на фонда, получават възнаграждение в размер, определен със заповед на министъра на образованието и науката.“</p> <p>Обосновка: Тъй като Правилникът е нормативен акт, той би трябвало да има дългосрочно действие и в него не би трябвало да се включват текстове или стойности, зависещи от краткосрочни фактори като инфлацията. По тази причина и за по-голяма оперативност е по-коректно възнагражденията на членовете на органите на фонда да се определят със заповед на министъра на образованието и науката без да е необходимо да се променя всеки път Правилника на фонда.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Правилника на ФНИ се съгласува и с МФ и по този начин се упражнява контрол върху изразходването на бюджетни средства, а със заповед на министъра контрола би липсвал</p>
		<p>19. Предложение за промени в чл. 31: „Фондът изпълнява тригодишна оперативна програма, която се утвърждава и актуализира от министъра на образованието и науката по предложение на изпълнителния съвет.“</p> <p>Обосновка: Полезно е да се предвиди и възможност за актуализация на програмата</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Органът, който утвърждава оперативната програма има правомощия и да я актуализира</p>
		<p>20. В чл. 33 да се добави нова точка: „програми на Европейския съюз и държавите от европейското икономическото пространство.“</p>	<p>Приема се</p>	

	<p>Обосновка: По аналогия с текста за НИФ, чл. 59, т. 5, ФНИ също би могъл да получава финансиране оперативна програма и получава такова по Хоризонт Европа.</p>		
	<p>21. Коментар по чл. 34, ал. 1, т. 1: Дейностите, записани в точки 2-8, са включени в НСРНИ, така че повтарят точка 1.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>При бъдеща актуализация на НСРНИ е възможно да бъдат включени нови финансови инструменти</p>
	<p>22. Предложение за промяна на чл. 34, ал. 1, т. 3: „3. финансиране на фундаментални и приложни научни изследвания на конкурсен принцип“</p> <p>Обосновка: За яснота е необходимо да се посочи, че финансирането е на конкурсен принцип</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението се съдържа в текста на законопроекта</p>
	<p>23. Чл. 34, ал. 1, т. 5 да отпадне, тъй като е част от т. 2 целево финансиране на национални научни програми.</p> <p>Обосновка: Това финансиране е необходимо да се осъществява чрез национална програма, както е досегашната практика.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направена е редакция - добавя се „може да“, с цел преценка за наличието на достатъчно финансов ресурс.</p>
	<p>24. Чл. 34, ал. 1, т. 6 - Необходимо е уточняване на този текст, тъй като в този вариант всички точки от 2 до 8 могат да се впишат в тази точка.</p> <p>Обосновка: Както е формулиран текста не става ясно дали финансирането е на конкурсен принцип, кой оценява проектите и програмите и кой взема решение какво да се финансира.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Следва да се разглежда систематично с чл. 33, ал. 1</p>
	<p>25. Чл. 34, ал. 1, т. 9 да отпадне</p> <p>Обосновка: Необходимо е да се прецени дали този текст не противоречи на Рамката за държавни помощи и дали има основание фондът да осигурява</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Всяка процедура за предоставяне на финансови средства</p>

	<p>финансиране за придобиване на интелектуална собственост на бенефициентите си, след като вече е финансирал самите научни изследвания, довели до създаване на интелектуалния продукт, обект на закрила.</p>		<p>следва да е съобразена с режима на държавните помощи. И към момента този текст се съдържа в действащия ЗННИ - чл. 32</p>
	<p>26. В чл. 34, ал. 1 да се добави нова точка: „Стратегически научноизследователски програми на изследователски висши училища и водещи научни организации“</p> <p>Обосновка: За издигане на научните изследвания на високо ниво, в съответствие с НСРНИ и НСРВО, в тази точка се включва възможността за целево финансиране на Стратегически програми на изследователските висши училища и водещи научни организации.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>И към момента няма пречка да се финансират научноизследователски програми на изследователските училища при наличие на необходимото финансиране</p>
	<p>27. Чл. 35, ал. 2, т. 2 да отпадне като такова целево финансиране да се предвиждат чрез национални научни програми като то да се отнася само за определен тип проекти, в които участват само български научни организации. По този начин т. 2 се включва като част от т. 1.</p> <p>Обосновка: Записването по този начин предполага автоматично на всеки проект, получил оценка над прага, да се осигурява финансиране без оглед на наличието на предвидено финансиране в бюджета (оперативната програма на фонда), т.е. което не е финансово осигурено. Освен това, в основната част от проектите по рамковите програми се изисква участие на организации от поне 3 държави. Ако финансираме само българските участници, това няма да съответства на оценявания от ЕК проект, а ако финансираме и участниците от</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Редакция на текста - добавя се „може да“, с цел преценка за наличието на достатъчно финансов ресурс.</p>

		<p>чужбина, това би означавало с пари от българския бюджет да се финансират други държави. По тази причина предложението е такива проекти да се финансират с национална програма, чрез която да се осигурят целеви средства и да се определят конкретните типове проекти, които биха могли да се финансират.</p>		
		<p>28. В чл. 36, ал. 2, т. 8 „има“ да се замени с „ако“ Обосновка: Изясняване на смисъла</p>	<p>Приема се. Визира се ал. 3</p>	
		<p>29. По отношение на чл. 38 и чл. 39 да се използва текст, аналогичен на записания в чл. 64 за Националния иновационен фонд, като чл. 38 отпадне, а чл. 39 да има следния текст: „Оценяването и класирането на проектните предложения се извършва съобразно критерии и методика за оценка, част от документацията по чл. 36, ал. 2, и при условия и по ред, определени в правилника на фонда.“ Обосновка: Предложеният текст за НИФ е приложим и за ФНИ, тъй като е ясен и дава възможност да се отчитат спецификите на различните типове проекти.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Считаме, че при обявяване на конкурси с публично финансиране следва да са разписани императивни минимални изисквания</p>
		<p>30. Алтернативно предложение по отношение на чл. 38 и чл. 39, ако предложението в предния ред не се приеме: „Чл. 38. (1) Проектните предложения за научноизследователски проекти по конкурси на фонда съдържат следните компоненти: 1. Описание на научните изследвания. 2. Очаквани резултати и тяхното въздействие 3. План за изпълнение.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Приема се частично предходното предложение</p>

	<p>(2) Съдържанието на научноизследователски проекти по конкурси, провеждани от международни консорциуми (обединения), в които фондът участва, се определя от решението на консорциума (обединението). „</p> <p>„Чл. 39. Проектните предложения, участващи в конкурсната процедура за финансиране на научноизследователски проекти, се оценяват по следните критерии:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Качество на планираните научните изследвания. 2. Очаквани резултати и тяхното въздействие 3. План за изпълнение.“ <p>Обосновка: Съвременният подход за провеждане на конкурси за проекти за научни изследвания е синхронизиране на съдържанието на проектното предложение с критериите за оценка. В рамковата програма Хоризонт Европа се използват три основни критерия, по които е подредено и съдържанието на проектното предложение: Excellence, Impact, Implementation, като детайлното съдържание на тези основни критерии се описва в насоките за съответния конкурс. Аналогичен подход може да се възприеме и в ЗННИИ, както е предложено в предната колона. Освен това, необходимо е да се предвиди специфичен текст за случаите на международни проекти, организирани в рамките на международни консорциуми.</p>		
	<p>31. В чл. 40 да се добави ал. 2 със следния текст: „Оценяването на проекти за научни изследвания, научна инфраструктура и кариерно развитие на учените, като и на резултатите от тях, е част от научноизследователската дейност“</p> <p>Обосновка: Този текст отразява изискването оценителите да се избират специфично на базата на тяхната научна компетентност в дадената научна област.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Извършена друга редакция, която съдържа смисъла на предложението</p>

	<p>32. В чл. 41, ал. 6 второто изречение да се измени както следва (или да се отдели като отделна алинея): „Оспорването на договора, както и на решението по ал. 4, не спира неговото изпълнение.“</p> <p>Обосновка: Тъй като решението по ал. 4 засяга всички проекти, определени за финансиране, за по-голяма оперативност и за избягване на значително забавяне на финансирането на всички проекти, е необходимо и изпълнението на това решение да не спира при оспорване. При подобен случай през 2020 г. беше спряно стартирането на всички проекти по конкурса във връзка с Ковид-19.</p>	Приема се	
	<p>33. В чл. 43 да се добавят следните нови алинеи:</p> <p>„(3) Отчетите за изпълнението на проектите се оценяват със следните оценки: много добра, добра, задоволителна, незадоволителна.</p> <p>(4) За проекти, получили много добра оценка на окончателния си отчет изпълнителният съвет може да дава награди или да провежда целеви конкурс за продължаване на изследванията по ред и правила, определени в Правилника на фонда.</p> <p>(5) При оценяване на междинен отчет със задоволителна оценка средствата, предвидени за следващия етап на проекта се намалят с процент, определен в правилника на фонда.</p> <p>(6) При незадоволителна оценка на отчет, изпълнителният съвет може да вземе решение за частично възстановяване на получените средства на фонда. Ако незадоволителната оценка е на междинен отчет, проектът се прекратява.“</p> <p>Обосновка: Необходимо е да има яснота какви последствия има от оценяването на изпълнението на проектите – както за най-добрите, така и за тези, които получават незадоволителна оценка.</p>	Приема се за сведение	Текстът е по-подходящ за регламентиране в Правилника на фонда

	<p>34. В чл. 44, ал. 3 да се добави второ изречение: „Членовете на изпълнителния съвет и на постоянните научно-експертни комисии не могат да бъдат оценители на отчети на проекти по време на мандата си.“</p> <p>Обосновка: Текстът е по аналогия с първото изречение.</p>	Приема се	
	<p>35. Чл. 45, ал. 3 да се измени както следва: „В случай на констатирано неправомерно или не по предназначение разходване на средства, предоставени от фонда, в полза на държавата възниква право да получи от неизправната страна сумата, която е платена неправомерно или не по предназначение, заедно със законната лихва от момента на плащането. Редът за установяване на тези обстоятелства се определя в Правилника на фонда.“</p> <p>Обосновка: В настоящия текст на алинеята, не е ясно дали се цялата сума, която държавата е платила, или се дължи само сумата, която е платена неправомерно или не по предназначение. Затова се предлага уточнение . Освен това не е изяснен начинът за установяване на неправомерно или не по предназначение плащане.</p> <p>Аналогична промяна е необходима и в чл. 67, ал. 3, в частта за НИФ</p>	Приема се по принцип	Направени са корекции в текстовете
	<p>36. Чл. 47, ал. 1 да се измени както следва: „За изпълнението на проекти, програми или дейности за научни изследвания и научноизследователска инфраструктура, включително и за дейности по Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура и получаване на публично финансиране по нея, висши училища и/или научни организации може да създават обединения въз основа на споразумение между тях“</p> <p>Обосновка: Такива обединения може да са полезни и за изпълнение на проекти или програми извън НПКНИ и би било подходящо възможността за обединения да не се ограничава само до пътната карта.</p>	Не се приема	Регулацията в проекта на закон акцентира върху обединенията, която изпълняват дейности по НПКНИ, каквито са препоръките по ПВУ, а що се отнася до останалите обединения няма пречка те са

			обединяват на общо основания
	<p>37. Чл. 47, ал. 2 да се измени както следва: „Със споразумението по ал. 1 участниците се съгласяват да осъществяват съвместни научни изследвания и/или дейности за изграждане, поддържане и развитие на научноизследователска инфраструктура, която създава условия за извършване на научни изследвания или на иновационна дейност, включително и за изпълнението на програми по тематични области от Иновационната стратегия за интелигентна специализация.“</p> <p>Обосновка: Разширяване на възможните дейности по споразумението с научни изследвания</p>	Приема се	Направени корекции в
	<p>38. В чл. 48 да се добави нова ал. 1а: „За координиране и администриране на общите дейности на обединението, за съвместно кандидатстване за проекти и програми, както и за други дейности, възложени с акта за учредяване, участниците в обединението - висши училища или научни организации, може да създават сдружения при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.“</p> <p>Обосновка: Текстът на ал. 1 дава възможност за създаване на ЮЛ за реализация на резултати, но полезно за обединението би било да се даде възможност за създаване на ЮЛ, което да координира и администрира общата дейност на обединението, както и да кандидатства от името на обединението в конкурси за проектно финансиране, включително и по рамкови програми на ЕС. За тази цел се предлага нова алинея.</p>	Не се приема	Подобна хипотеза се съдържа в текста на законопроекта
	<p>39. По отношение на чл. 61, ал. 2, т. 4 е необходимо да се допълни кой взема решение кои дейности и с какви суми ще се финансират без конкурс.</p>	Приема се частично	Направени корекции

	<p>Обосновка: За останалите точки, 1, 2 и 3, е описано въз основа на решение на кой орган става финансирането без конкурс, а в т. 4 това не е изяснено. Необходимо е това да се изясни.</p>		
	<p>40. Ал. 1 и 2 на чл. 75 да отпаднат</p> <p>Обосновка: по ал. 1 текстът е в чл. 17, ал. 2, т. 10 на ЗВО.</p> <p>Тъй като и двете правни норми повтарят по смисъл цитираните норми от ЗВО, не е ясно защо трябва да фигурират и в този закон, те вече съществуват.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстовете в законопроекта касаят структурите във висшите училища, които се създават с цел технологичен трансфер</p>
	<p>41. Чл. 75, ал. 3 да отпадне</p> <p>Обосновка: Така записаният текст монополизира технологичния трансфер само за съответните звена на ВУ или научните организации. Ако този текст остане, отделни учени, иноватори, катедри или лаборатории не могат да осъществяват технологичен трансфер без да трябва да минат през специализираните звена.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текста в законопроекта цели защита интересите на висшите училища и създаване на ред, чиято е и основната цел на Закона</p>
	<p>42. Чл. 76, ал. 1 да отпадне</p> <p>Обосновка: Основната цел на фонда е да финансира научни изследвания, преди всичко фундаментални. След като са получени резултати от тези изследвания, които могат да бъдат защитени като интелектуална собственост на организацията – бенефициент, самата организация би трябвало да осигури средства. Фондът няма капацитет и функции да преценява потенциала на предложенията за защита. Ако остане този текст, всяка организация може да поиска средства за защита на каквото прецени, без фондът да може да откаже, което да доведе до разхищение на финансови средства, предназначени по принцип за научни изследвания.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В действащия ЗНИИ съществува текст в тази връзка и той не е породил проблеми.</p>

		<p>43. В чл. 77, ал. 1 грешно е цитирана разпоредбата от ЗВО – коректното е чл. 17, ал. 2, т.10.</p>	Приема се	
		<p>44. В чл. 77, ал. 2 „правила“ да се замени с „правилник“</p> <p>Обосновка: Не е ясно защо по ал. 1 документът е „правилник“, а по ал. 2 се изисква документът да е „правила“. Подходящо е да се използва едно наименование, напр. правилник.</p>	Не се приема	В понятието за НО се включват и частно-правни субекти, за които не е целесъобразно да се изисква от тях издаване на правилници
		<p>45. Чл. 77, ал. 6 да се измени както следва: „Правата на интелектуална собственост върху обекти, които са създадени с публични средства и са възникнали в резултат на възлагане, договор за поръчка или в изпълнение на трудови или служебни задължения от автора или съавторите, се споделят между организацията, получила публичните средства и физическите лица – създатели на интелектуалната собственост, в съотношение 60:40. Това не се отнася за непрехвърлимите неимуществени права.“</p> <p>Обосновка: Текстът е дискриминационен спрямо физическите лица, създали интелектуалната собственост. Публичните средства сами по себе си не могат да генерират интелектуална собственост и авторите са вложили в създаването на интелектуалната собственост много повече от заплащането за труда им. По тази причина те би трябвало да имат гарантиран дял от интелектуалната собственост, а не тя изцяло да принадлежи да организация, която администрира научноизследователската или иновационна дейност. Едно предложение за алтернативен текст на тази алинея е предложен в предната колона.</p>	Приема по принцип	Включени допълнителни текстове, които осигуряват възможността авторите на интелектуалната собственост да придобият правата върху нея при условие, че организация не предприеме необходимите действия за това

	<p>46. Изменения в чл. 79, ал. 1, т. 6: „6. Области на научна компетентност Или 6. Списък с научни публикации и патенти.“</p> <p>Обосновка: Не е ясно какво се разбира под „научни постижения и резултати“, може да се тълкува по много различни начини и е безсмислена. Може да се замени с по-ясните термини – области на научна компетентност или научни публикации.</p>	Приема се частично	Нанесени корекции в текста
	<p>47. Изменение в чл. 80, ал. 1: „Лицата по чл. 79, ал. 1, т. 1, 3 и 7 заявяват пред НАЦИД данните и обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра, при условията и по реда на наредбата по чл. 79, ал. 2.“</p> <p>Обосновка: Подходящо би било вместо лицата по т. 2 от ал. 1 (учените), да се добавят лицата по т. 3 от ал. 1 (научноизследователските инфраструктури). Не е коректно след като държавата разполага с цялата информация по чл. 79, ал. 2, да се иска и от учените (физически лица) да я подават. Те вече са регистрирани в регистъра на академичния състав по ЗРАС и информацията може да се получи от там, а информацията за проектите – от съответните финансиращи организации.</p>	Приема се частично	Нанесени корекции в текста
	<p>48. По отношение на чл. 83 и чл. 84 не е ясно защо за оценка на дейността на двата фонда се правят специални правилници, а съответните текстове не се включат като част от правилниците на всеки от фондовете. Правилникът за оценка на научноизследователската дейност на висшите училища и научните организации да си остане само за тях.</p>	Не се приема	Правилниците на двата фонда уреждат вътрешната им дейност, докато правилниците за оценка уреждат дейностите
	<p>49. Пар. 1, т. 1 да се измени както следва: „1. “Научна организация” е юридическо лице, за което едновременно са налице следните условия:</p>	Не се приема	Предложената дефиниция е рестриktivна и

		<p>а) осъществява научноизследователска дейност, за която е отчело разходи през всяка една от последните три години в размер на не по-малко от 12 средни за страната годишни заплати за всяка година;</p> <p>б) има не по-малко от 12 научни публикации в индексирани и реферирани научни издания за всяка от последните три години;</p> <p>в) са назначени не по-малко от 12 учени на трудово правоотношение, които извършват научни изследвания, като не по-малко от 6 от тях са хабилитирани.“</p> <p>Обосновка: Така записано се компрометира смисъла на понятието „научна организация“ - едно лице с една публикация и с един лев разход може да се запише като научна организация и да получава финансиране. Необходимо е да се посочат минимални стойности, например, както е предложено в предната колона.</p>		<p>ограничаваща по отношение на действащи и потенциални научни организации.</p> <p>Дефиницията в законопроекта създава изисквания спрямо научните организации, които съответстват на предмета и целите на закона</p>
		<p>50. Пар. 1, т. 2 да се измени както следва: „Учен“ е лице на академична длъжност или лице, придобило образователна и научна степен "доктор", което извършва научноизследователска дейност или по силата на закон е ангажирано с научноизследователска дейност, и има не по-малко от 3 научни публикации в индексирани и реферирани научни издания за последните три години.“</p> <p>Обосновка: Необходимо е изясняване на понятието, както е предложено с предната колона. От една страна в предложеното в проекта за закон определение не става ясно как ще се установява извършването на научна дейност, затова се предлага допълване с минимален брой публикации. От друга страна, лицата на академична длъжност, в съответствие със ЗРАС, извършват такава и е коректно да се запишат явно в определението.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Допълва се в текста „или заемащо академична длъжност“</p>

	<p>51. Пар. 1, т. 4 да се измени както следва: „4. "Докторант" е лице, което е в процес на придобиване на образователна и научна степен "доктор", но не по-късно от една година след отчисляването с право на защита.“</p> <p>Обосновка: Необходимо е да се изясни статутът на лицето, след като е изтекъл срокът на докторантурата, но все още не е защитило, тъй като има случаи при които докторантите не защитават в дълъг период след отчисляването.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Базовата дефиниция за докторант е разписана в ЗВО, чл. 66, ал. 3, а годините за защита – в ЗРАСРБ</p>
	<p>52. В Пар.1, т. 11 „ефикасност“, т. 12 „ефективност“ и т. 13 „икономичност“ да отпаднат от този закон</p> <p>Обосновка: Не е мястото в закон за научните изследвания и иновациите да се дават определения за икономичност, ефикасност, ефективност, тъй като тези термини се използват в специфичния закон - Закона за публичните финанси. Ако е необходимо да се запишат определения за тях, това би трябвало да стане в ЗПФ.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Това са общоприети европейски принципи към които следва да се придържа</p>
	<p>53. В Пар. 1, т. 9. „Равнопоставеност“ и т. 10. „Безпристрастност“ предлага да отпаднат</p> <p>Обосновка: Предложените определения са общи, не са свързани конкретно с научноизследователската дейност или с иновациите и не би трябвало да са в този закон.</p> <p>Ако все пак определението за Равнопоставеност остане, от него би трябвало да отпадне текстът „и други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна“ тъй като такъв признак може да бъде наличие на образование, специфично за дадената научна област или докторска степен и други, които са логични изисквания при провеждане на научни изследвания, но налагането им може, според текста на определението, да се тълкува като липса на равнопоставеност.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Дефиницията се прилага за цялата ни законодателна рамка, още повече че и на европейско ниво</p>

		<p>54. Пар. 5, ал. 2 да се измени както следва: „Стратегическите документи и националните програми по чл. 9, ал. 1 се разработват и приемат след изтичане срока на документите по ал. 1 с изключение на рамковата програма по чл. 9, ал. 1, т. 3, която се приема в срок до една година от влизането в сила на закона за период до приключване на периода на планиране на Европейския съюз. Следващите рамкови програми се приемат за периода, определен в чл. 9, ал. 7.“</p> <p>Обосновка: Би било полезно периодът на рамковите програми по чл. 9 да съвпадне с периода на планиране на Европейския съюз, за да се синхронизират дейностите с европейско и национално финансиране.</p>	Приема се частично	Нанесени корекции в текста
		<p>55. В проекта липсва важен елемент за активно и успешно участие на български организации в европейските рамкови програми - координационен и подкрепящ механизъм за подготовка на проекти, за участие в програмни комитети и други дейности.</p> <p>Необходимо е да се определят отговорните институции със съответното финансиране и административен и научен капацитет, които да отговарят за тази дейност.</p>	Приема се	Направени допълнения в текста
4.	<p>Хумболтовия съюз в България, прието на заседание на ръководството на 29 май 2023 г. (протокол № 19, т. 2)</p> <p>/Ел. поща/</p>	<p>1. Чл. 2, ал. 2 да се измени както следва: „Фундаментални научни изследвания“ означава експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти без очаквано пряко търговско приложение или използване.“</p> <p>Мотиви: Корекцията на определението е според Рамката за научни изследвания, развитие и иновации, приета от ЕК.</p>	Приема се	
		<p>2. Чл. 2, ал. 3 да се измени както следва: „Приложни научни изследвания“ означава индустриални научни изследвания, експериментално развитие или</p>	Приема се	

		<p>комбинация от двете, в съответствие с определенията в Рам-ката за научни изследвания, развитие и иновации.“</p> <p>Мотиви: Корекцията на определението е според Рамката за научни изследвания, развитие и иновации, приета от ЕК</p>		
		<p>3.Чл. 3, т. 1. да се измени както следва: „създаване на условия за насърчаване от държавата и развитие на научноизследователската и иновационната дейност за постигане на научни резултати и създаване на иновации в полза на обществото“</p> <p>Мотиви: Важно е да се посочи субектът, който осъществява мерките.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Законът поставя общата рамка за насърчаване като не следва да се конкретизира от кого с оглед да не се поставят ограничения. Премества се необходимите условия да се създават не само от държавата.</p>
		<p>4. Чл. 4, ал. 1 да се измени както следва: „Научните изследвания и иновациите, които са национален приоритет и имат стратегическо значение за развитието на страната, включват изследвания с цел:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. създаване на нови научни знания; 2. проучване на българската история, език, култура и национална идентичност; 3. технологичен трансфер и развитие на природните, техническите, хуманитарните и обществените науки и иновациите; 4. решаване на важни проблеми в областта на икономиката, образованието, селското стопанство, екологията, обществените процеси, човешките ресурси, сигурността, отбраната и здравето.“ <p>Мотиви: Подобен текст има в настоящия ЗНИИ и е необходим за дефиниране на научните изследвания, които ще се насърчават.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението е ограничаващо посоките на научните изследвания</p>

	<p>5. Чл. 5, ал. 2 да се измени както следва: „Отворената наука се изразява в осигуряване на открит достъп до научните публикации, за получаването на които е предоставено публично финансиране.“</p> <p>Мотиви: Съгласува се с изискването в Хоризонт Ев-ропа. Открит достъп до всички резултати (бази данни и др.) ще накърни интересите на научните екипи.</p>	Приема се частично	Разпоредбата е прецизирана и съответства в по-голяма степен на предмета и целите на закона
	<p>6. Чл. 6, ал. 1 да се измени както следва: „Държавната политика за насърчаване на научните изследвания и иновациите е насочена към осигуряване на благоприятни условия за създаване, развитие и подпомагане на научните изследвания и на иновациите и се основава на принципите на публичност, ефективност и ефикасност.“</p> <p>Мотиви: Епитетът „равни“ не се съгласува с целта на закона, защото не гарантира подкрепа.</p>	Приема се частично	Разпоредбата е прецизирана като „равни“ се заменя с „благоприятни“, както и думите „и ефикасност“ се заличават
	<p>7. Чл. 6, ал. 2, т. 1 да се измени както следва: „1. финансовото насърчаване на научните изследвания и иновациите с публични средства чрез годишно увеличаване на средствата от държавния бюджет като процент от brutния вътрешен продукт с не по-малко от 0,1 % до достигане на средния процент за държавите от ЕС.“</p> <p>Мотиви: Текстът се съгласува с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България, 2017-2030, приета от Народното събрание. Без ясно обвързване на нарастването на средствата с БВП, номиналното увеличение може да е дори крачка назад (напр. спрямо инфлацията).</p>	Приема се за сведение	
	<p>8. Чл. 24, ал. 1 да се измени както следва: „Насърчаването на развитието на научните изследвания и научния капацитет чрез финансиране със средства от държавния бюджет се осъществява при условията и по реда на този закон.“</p>	Приема се по принцип	Обхватът на научния капацитет се съдържа в

	<p>Мотиви: Без инвестиции в научния капацитет (учени и научна инфраструктура) е невъзможно да се постигнат поставените цели.</p>		различни текстове от законопроекта
	<p>9. Чл. 24, ал. 2 да се измени както следва: „Насърчаването на развитието на научни изследвания и научния капацитет чрез финансиране със средства от държавния бюджет може да се осъществява и при условията и по реда на специални закони за изпълнение на секторни политики.“</p> <p>Мотиви: Без инвестиции в научния капацитет (учени и научна инфраструктура) е невъзможно да се постигнат поставените цели.</p>	Приема се по принцип	Обхватът на научния капацитет се съдържа в различни текстове от закона, в т.ч. в чл. 7
	<p>10. Чл. 24, ал. 3 да се измени както следва: „Насърчаването на развитието на научните изследвания и научния капацитет чрез финансиране със средства от Европейския съюз и по международни договори се осъществява при условията и по реда, определени в правото на Европейския съюз, националното право и международните договори“</p> <p>Мотиви: Без инвестиции в научния капацитет (учени и научна инфраструктура) е невъзможно да се постигнат поставените цели.</p>	Приема се по принцип	Обхватът на научния капацитет се съдържа в различни текстове от закона, в т.ч. в чл. 7
	<p>11. Чл. 28, ал. 2 да се измени както следва: „Изпълнителният съвет се състои от хабилитирани учени от различни научни области и един представител на Министерството на образованието и науката“</p> <p>Мотиви: Обвързването на членовете на ИС с дадени научни институции, които ги предлагат, противоречи на тяхната безпристрастност и независимост. Задължително е те да са хабилитирани като минимално доказателство за тяхната компетентност.</p>	Приема се	
	<p>12. Чл. 34, ал. 1, т. 3 да се измени както следва: „финансиране на фундаментални и приложни научни изследвания на конкурсен принцип“</p> <p>Мотиви: Това елиминира възможността за субективен избор.</p>	Не се приема	Предложението се съдържа в текста на законопроекта

	<p>13. Чл. 34, ал. 1, т. 9 да отпадне</p> <p>Мотиви: Това е допълнителен ангажимент, който не бива да произтича от първоначалното финансиране на даден проект.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Всяка процедура за предоставяне на финансови средства следва да е съобразена с режима на държавните помощи. И към момента този текст се съдържа в действащия ЗННИ - чл. 32</p>
	<p>14. Към чл. 34, ал. 1 да се добави нова точка 11: „Стратегически научноизследователски програми на изследователски висши училища и водещи научни организации.“</p> <p>Мотиви: За да се осигури възможност за целево финансиране на стратегически програми.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>И към момента няма пречка да се финансират научноизследователски програми на изследователските училища при наличие на необходимото финансиране</p>
	<p>15. Чл. 35, ал. 2, т. 2 да отпадне</p> <p>Мотиви: По рамковите програми обикновено се изисква участие на организации от повече държави. Ако се финансират само българските участници, това няма да е същият проект, а ако се финансират и участниците от чужбина, това би означавало с пари от българския бюджет да изтичат към други държави.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Редакция - добавя се „може да“, с цел преценка за наличието на достатъчно финансов ресурс.</p>
	<p>16. Чл. 41, ал. 6 да се измени както следва: „Сключването, изпълнението, изменението и прекратяването на договора се оспорват пред съд по реда за</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>оспорване на индивидуален административен акт. Оспорването на договора, както и на решението по ал. 4, не спира неговото изпълнение.“</p> <p>Мотиви: Ако не се включи такова решение, има риск при оспорване да не могат да стартират всички проекти, определени за финансиране.</p>		
		<p>17. В Чл. 43 да се добавят нови алинеи: „(3) Отчетите за изпълнението на проектите се оценяват със следните оценки: много добра, добра, задоволителна, незадоволителна.</p> <p>(4) ИС може да награждава проекти, получили много добра оценка на окончателния си отчет, или да провежда целеви конкурс за продължаване на изследванията по ред и правила, определени в Правилника на фонда.</p> <p>(5) Ако даден проект получи задоволителна оценка на междинен отчет, средствата му за следващия етап се намаляват с процент, определен в правилника на фонда.</p> <p>(6) Ако даден проект получи незадоволителна оценка на междинен отчет, той се прекратява. В този случай, а също и при незадоволителна оценка на окончателен етап, ИС може да вземе решение за частично възстановяване на получените средства на фонда.“</p> <p>Мотиви: Добавките целят регламентиране на последствията от изпълнението на проектите и повишаване на отговорността на изпълнителите.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Текстът е по-подходящ за регламентиране в Правилника</p>
		<p>18. Чл. 76, ал. 1 да отпадне</p> <p>Мотиви: Защитата на интелектуалната собственост е задължение на организацията – бенефициент и самите учени. Фондът трябва да финансира само научни изследвания.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В действащия ЗННИ съществува текст в тази връзка и той не е породил проблеми.</p>
		<p>19. Чл. 79, ал. 1, т. 6 да се измени както следва: „б. Списък с научни публикации и патенти.“</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Нанесени корекции в текста</p>

		<p>Мотиви: Регистърът трябва да включва фактологически доказуема информация.</p>		
		<p>20. В Доп. разп. § 1, т. 1. Да се добави нова подточка: „г) има акредитация от НАОА за обучение по докторски програми.“</p> <p>Мотиви: Това е необходимо условие за да се избегнат псевдо-научни институции за научни организации.</p>	Не се приема	Предложената дефиниция е рестриктивна и ограничаваща по отношение на действащи и потенциални научни организации. Дефиницията в законопроекта създава изисквания спрямо научните организации, които съответстват на предмета и целите на закона
		<p>21. Доп. разп. § 1, т. 4. да се измени както следва: „Докторант" е лице, което е в процес на придобиване на образователна и научна степен "доктор", но не по-късно от две години след отчисляването с право на защита.“</p> <p>Мотиви: Уточнението е нужно, за да се избегнат злоупотребни. Има случаи, когато отчислени докторанти никога не защитават.</p>	Не се приема	Базовата дефиниция за докторант е разписана в ЗВО, чл. 66, ал. 3, а годините за защита – в ЗРАСРБ
5.	Институт по информационни и комуникационни	<p>1. Да се въведе широко използваната международна практика за оценка на резултатите, както и оценка на ефекта от изпълнение на програми и планове за действие, например доколко е подпомогнато изпълнението на Научно-инновационната стратегия за интелигентна специализация (RIS3) за съответния</p>	Приема се за сведение	Липсва конкретно предложение

	<p>технологии – БАН, прието от Научния съвет с протокол № 5/31.05.2023 г. /Ел. поща/</p>	<p>период или как финансираните проекти способстват за по-добра интеграция на българските учени в европейската научна общност. Добрата практика за оценка на индивидуалното изпълнение на отделните проекти, както и на работата на финансиращите организации като цяло ще подпомогне консолидирането на усилията в сектора и пълноценното използване на съществуващия капацитет съгласно възприетите международни тенденции.</p>		
		<p>2. Привличането на международни рецензенти на проектните предложения да стане <i>задължителен</i> елемент от оценката (а не <i>възможен</i> или <i>препоръчителен</i>, както е предвидено в настоящия вариант на проекто-закон). Да се въведат и дистанционни обсъждания между рецензентите с цел постигане на консенсус относно класирането, каквато е практиката при оценка и ранкиране на проектни предложения в конкурсите на рамковите програми на Европейската комисия. Понастоящем, поради малобройния научен потенциал на България в повечето модерни научни области, все още не може да се осигури обективна и независима оценка на проектните предложения.</p>	Приема се по принцип	Текстът е по-подходящ за регламентиране в Правилника на фонда. И към момента няма пречка за тази дейност
		<p>3. Да се прецизират и съгласуват текстовете, регламентиращи дейностите на двата фонда ФНИ и НИФ – по отношение на спецификации, състави, срокове, продължителност на мандати и т.н.</p>	Приема се	Отразено в текстовете
6.	<p>Добри Митрев, Председател на УС на Българската стопанска камара</p>	<p>Общи коментари:</p> <p>Предложеният Закон е стъпка в правилната посока за осигуряване на необходимите условия за развитие на научните изследвания и иновациите в България.</p> <p>Очакваме Законът да инкорпорира цялостна визия относно действията на администрацията и да реши проблемите с координацията между различните</p>		Коментарът се приема за сведение

<p>/Портал за обществени консултации и деловодна система/</p>	<p>държавни институции, призвани да работят по насърчаване на научните изследвания и иновациите, както и да осигури тясна и категорична връзка между политиките, насочени към наука, образование, икономика, заетост.</p> <p>Изхождаме от убеждението си, че Законът трябва да преодолее недостатъчното разбиране относно целите и ролята на фундаменталната и на приложната наука, както и липсата на добра стратегия, обвързана с дългосрочна визия за развитието на фундаменталната и на приложната наука и, особено – за връзката на науката с бизнеса.</p> <p>Насърчаването на иновациите и иновативните предприятия е ключ към справянето със стратегическите зависимости на страната и позиционирането ѝ в международните вериги на доставки, което предопределя изключителното значение на Закона за дългосрочното икономическо развитие на страната.</p> <p>Коментари по Глава втора:</p> <p>1. БСК неведнъж е заявявала последователната си позиция относно множеството различни стратегически документи, свързани с научните изследвания и иновациите. За нас е от съществено значение да се възприеме цялостен подход и визия, предпоставени в единен стратегически документ, свързан с развитието на научните изследвания и иновациите. По този начин ще се гарантира взаимовръзката между отделните елементи на научно-изследователската и иновационна екосистема, както и последователността от действия на държавата за нейната подкрепа и развитие.</p> <p>В предложения законопроект остава нерешен въпросът с разпокъсаността на държавната политика по отношение на научните изследвания и иновациите. Пример за това е разделението на стратегическото планиране на множество</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>В закона се предвижда МОН и МИР да работят заедно за постигане на целите на стратегическите документи</p>
---	--	-----------------------------	--

		<p>различни стратегически документи в различни администрации. Считаме това за слабост и структурна грешка, особено ако не се залага механизъм за изначално съвместно разработване на стратегическите документи. Така има опасност всяка отделна стратегия да остане в рамките на съответната администрация. Като контрааргумент може да послужи текстът за общата работа по Рамковата програма за научни изследвания и иновации, но нашето разбиране е, че това е по-скоро един последващ етап на планирането.</p> <p>Необходимо е Министерският съвет и двете министерства (МИР и МОН) да работят заедно по обща визия и стратегия за развитието на научните изследвания и иновациите, и това да личи по-категорично в Закона.</p>		
		<p>Коментари по Глава трета:</p> <p>2. Първоначалната Концепция на Закона предвижда (стр. 14):</p> <p>„Проектното финансиране чрез конкурсите трябва (1) да осигурява условия за провеждане на научни изследвания на световно ниво и по този начин да подпомага публикационната активност, която ще се следи въз основа на международно признати показатели. (2) да води до кариерно развитие на учените на всички нива на тяхната кариера - млади учени, докторанти, постдокторанти, утвърдени и водещи учени (3) да подпомага интеграцията в европейското изследователско пространство и международната научна общност, (4) да съответства на принципа за равнопоставеност на половете, (5) да зачита принципите на отворена наука, отчитайки свободата на изследвателя да публикува резултатите по определен от него начин“.</p> <p>За нас критерии (1) и (2) са от най-съществено значение, но установяваме, че те не са ясно поставени в текстовете на Закона.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Закона предвижда чрез конкретните инструменти да бъдат постигнати поставените цели в концепцията</p>

	<p>Коментари по Глава четвърта:</p> <p>3. В Законопроекта бизнесът имплицитно се разглежда в ограничена роля и това е съществена слабост, когато говорим за формиране на национална политика. Предприятията се разглеждат най-вече като потребител (купувач) на продукт, произведен от публични изследователски организации и участник със свои представители в Иновационния борд. Намираме подобен подход за неправилен, а и обективните статистически данни говорят друго. Ако ролята на бизнеса не се определи правилно, то ефектът от неговото въздействие ще е силно ограничен. Като пример може да се посочи, че в така определения състав на Изпълнителен съвет (чл. 55 (2)) бизнесът на практика е малцинство, което е напълно нелогично, предвид ролята му за създаване и особено за внедряване на ново знание.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	
	<p>4. Чл. 34 и чл. 60 от Глава трета, в частта за финансиране на научно-изследователска инфраструктура са напълно идентични и се припокриват. Не считаме за уместно Националният иновационен фонд да финансира изграждането и поддържането на научно-изследователска инфраструктура. Във визията на Рамковата програма за научни изследвания и иновации тази дейност би следвало да се финансира от Фонд „Научни изследвания“, където ѝ е мястото.</p> <p>Оценяваме положително предвиденото в Законопроекта финансиране на проекти над прага в одобрените насоки за кандидатстване по процедури на рамковата програма за научни изследвания и иновации на Европейския съюз.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Двата фонда ще финансират научна инфраструктура в зависимост от предназначението ѝ</p>

	<p>Коментари по Глава пета:</p> <p>5. Намираме за навременно и много необходимо включването на въпросите, касаещи трансфер на технологии (ТТ) в състава на новия закон.</p> <p>Именно дефицитът на такива звена, практика и разбиране за процеса по ТТ са възпиращ фактор за по-интензивно сътрудничество с цел иновации между бизнеса и науката.</p> <p>Изграждането на работеща и устойчива мрежа от звена за трансфер на технологии се съдържа и като основна препоръка в Доклада за оценка на състоянието на трансфер на знания между академичните институции и бизнеса в РБ, изработен от СОИС (Световната организация по интелектуална собственост) през ноември 2019 г. Виждането ни е, че в Глава 5 е необходимо да бъде обърнато конкретно внимание на този въпрос, като се посочи какво отношение и задължения трябва да има държавата за подпомагане на изграждането и придобиването на устойчивост на такава мрежа от ТТ звена - методически, организационно, финансово.</p> <p>От гледна точка на бизнеса, наличието на професионалните услуги по технологичен трансфер в такава мрежа ще му помогне да се ориентира бързо и ефективно при търсене на необходимите му продукти на знанието, както ще урегулира отношенията с авторите им на европейско и световно ниво.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	
--	---	------------------------------	--

	<p>Допълнителни коментари:</p> <p>6. Апелираме за задълбочено обсъждане на подхода по отношение на мрежата на Националните контактни лица (НКЛ) по рамковите програми на ЕС за изследвания и иновации, и предвиждане на съответните нормативни текстове в ЗННИИ. Досегашният, установен през годините доброволчески подход, съчетан с формално назначени лица от държавните институции, е крайно неефективен и отсъствието на добри резултати е налице.</p> <p>Настояваме в проекта на Закон да бъдат включени текстове относно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статутът на НКЛ, 2. Начинът на финансирането им, 3. Начинът на изграждането на капацитет сред тях и намаляване на текучеството им, 4. Мрежата на НКЛ и взаимодействието ѝ с цялата екосистема , 5. Задачите на тази мрежа от НКЛ – да не се занимава само с ad-hoc работа по проектни казуси, за които се търсят за подкрепа, а да има по-стратегически подход, какъвто съществува във всички успешни в това отношение европейски държави. <p>Не на последно място, аргумент е и фактът, че България е може би единствената европейска държава, в която мрежата на НКЛ е доброволческа, а не професионална. Това се отразява изключително съществено на резултатите – България е в дъното на класациите сред останалите държави по получени средства и осъществени проекти от рамковите европейски програми.</p> <p>Считаме, че ЗННИИ е добра предпоставка този въпрос да намери адекватно решение.</p> <p>Отново изразяваме нашата готовност за сътрудничество и участие в работна група за допълнително прецизиране на тези важни за бизнеса разпоредби.</p>	Приема се	Допълнения в текста
--	---	-----------	---------------------

7.	<p>Министерство на иновациите и растежа /Портал за обществени консултации/</p>	<p>1. От страна на Министерство на иновациите и растежа подкрепяме създаването на нов Закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите (ЗННИИ), като считаме, че посредством регламентирането и определянето на обща политика за развитие на научните изследвания, технологиите и иновациите безспорно ще се осигури стабилността, развитието и функционирането на научноизследователската и иновационната екосистема. С приемането на подобен тип ново законодателство ще се подпомогне поддържането на определено ниво на отвореност и конкуренция на пазара, което ще осигури необходимите условия за научни изследвания и иновации. Административното регулиране гарантира наличието на справедливи „основни правила“ за всички икономически участници в иновационния процес.</p> <p>В тази връзка, изразяваме притеснение относно стесняването на обхвата на насърчаването от страна на държавата и считаме, че в Глава 4 биха могли да се включат и мерки за нефинансово насърчаване на иновациите, в допълнение на финансовите такива. Осигуряването на подкрепа от държавата за развитието на иновационния процес се осъществява под формата както на преки, така и на непреки трансфери на ресурси към бизнеса (финансови и нефинансови).</p>	Приема се за сведение	<p>Липсват конкретни предложени за такава подкрепа.</p> <p>Нефинансовите механизми за насърчаване са уредени в Глава 1 и Глава 2. Няма пречка за оказване на подкрепа за развитие на иновационната дейност, която не е финансова по своя характер, като тази възможност е предвидена в редица</p>
----	---	---	-----------------------	---

			текстове в проектозакона.
	<p>2. МИР като новосъздадена институция е изправена пред предизвикателството да регулира екосистемата на иновациите, която до този момент не е била обект на законодателство и целта е посредством настоящия закон в максимална степен да бъдат регламентирани възможните механизми и инструменти за насърчаване. Разбирането ни е, че има обществена необходимост както на национално, така и на европейско ниво от регулацията на конкретни понятия. Считаме, че в проекта на закон би било ползотворно да се регламентират понятия като: „нововъзникващи и дълбоки технологии“, „инкубатори“, „акселератори“, „тестови и демонстрационни центрове“ и др. Определенията за „иновационна дейност“ и „иновация“ също биха могли да бъдат прецизирани в контекста на международно утвърдени определения, изготвени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, в рамките на т.нар. „Наръчник от Осло“ - „Насоки за събиране, отчитане и използване на данни за иновациите“.</p>	Приема се за сведение	Допълнени текстове в частта за финансирането от НИФ, а подробно дефиниране на тези категории субекти следва да бъде направено при разработването на съответните инструменти за насърчаване
	<p>3. В допълнение, считаме, че разделянето на финансиране на различни дейности със средства в едни случаи от държавния бюджет, а в други с европейски и други международни източници, предложено в чл. 48 не отразява напълно процеса. В повечето случаи имаме допълващо, смесено, споделено финансиране. Предложението ни е да не се прави разграничение между източниците на финансиране, както и да се специфицират инструментите за насърчаване на иновациите, както и бенефициентите на това насърчаване. От страна на институцията оставаме на разположение за сътрудничество за изчистване на текстовете на представения проект на ЗННИИ.</p>	Приема се за сведение	В проекта на закон са разписани текстове, даващи възможност за изпълнение на предложението

8.	Проф. Желю Владимиров, председател на ИС на ФНИ /Ел. поща/	1. Чл. 2, ал. 2 да се измени както следва: „фундаментални научни изследвания“ означава експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти без очаквано пряко търговско приложение или използване“ Обосновка: Текстът в проекта не съответства на дефиницията, приета от ЕК в Рамката за научни изследвания, развитие и иновации (Брюксел, 19.10.2022 г. С(2022) 7388). Предлагаме в Закона да се използва текстът от Рамката.	Приема се	
		2. Чл. 2, ал. 3 да се измени както следва: „приложни научни изследвания“ означава индустриални научни изследвания, експериментално развитие или комбинация от двете, в съответствие с определенията в Рамката за научни изследвания, развитие и иновации (Брюксел, 19.10.2022 г. С(2022) 7388)“ Обосновка: Както предната обосновка с обвързване с определенията в Рамката	Приема се	
		3. Чл. 3, т. 1 да се измени както следва: „1. създаване на условия за насърчаване от държавата и развитие на научноизследователската и иновационната дейност за постигане на научни резултати и създаване на иновации в полза на обществото“ Обосновка: Предвидените в проекта за закон механизми са насочени към насърчаване от страна на държавата	Не се приема	Законът поставя общата рамка за насърчаване като не следва да се конкретизира от кого с оглед да не се поставят ограничения. Предвижда се необходимите условия да се създават не само от държавата.
		4. Чл. 3, т. 5 да отпадне Обосновка: В закона няма текстове, които да се отнасят директно към изпълнението на такава цел	Не се приема	Тези текстове от Закона са в изпълнение на Стратегията за развитие

			на висшето образование в Република България 2021-2030 г. и политиката за отворена наука
	<p>5. В чл. 5 да се включи нова алинея 1:“ При условията и по реда на този закон и в съответствие с Националната стратегия за научни изследвания се насърчава и развива научноизследователската дейност с доказана значимост и международно признание, която включва научни изследвания, свързани със:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. създаването на нови научни знания; 2. българската история, език, култура и национална идентичност; 3. насърчаване на технологичния трансфер и развитието на природните, техническите, хуманитарните и обществените науки и иновациите; 4. решаването на важни проблеми в областта на икономиката, образованието, селското стопанство, екологията, обществените процеси, човешките ресурси, сигурността, отбраната и здравето.“ <p>Обосновка: Да се включи и основополагащият текст от настоящия ЗНИИ, в предложения проект е отпаднал, но е ключов за определяне на посоките на научните изследвания</p>	Не се приема	Предложението е ограничаващо посоките на научните изследвания
	<p>6. Чл. 5, ал. 2 да отпадне</p> <p>Обосновка: В никоя държава от ЕС, както и в рамковата програма Хоризонт Европа, няма такова задължително изискване за открит достъп до всички резултати и данни. Изискването в Хоризонт Европа е за достъп до научните публикации, в които са включени резултати от изследвания с публично финансиране</p>	Приема се частично	Разпоредбата е прецизирана и съответства в по-голяма степен на предмета и целите на закона

	<p>7. Чл. 6, ал. 1 да отпадне думата „равни“</p> <p>Обосновка: Предлагаме думата „равни“ да отпадне, тъй като не е ясно между кои типове субекти трябва да се осигуряват „равни условия“ за научни изследвания и иновации – между публични и частни организации, между лица с основно или без образование и такива на академични длъжности, и др.</p>	Приема се частично	Разпоредбата е прецизирана като „равни“ се заменя с „благоприятни“, както и думите „и ефикасност“ се заличават
	<p>8. Чл. 6, ал. 2, т. 1 да се измени: „финансовото насърчаване на научните изследвания и иновациите с публични средства, които за всяка следваща година се увеличават в размер, не по-малък от 0.1% от БВП до достигане на средното ниво в ЕС или до 1% от БВП“</p>	Приема се за сведение	
	<p>9. Чл. 10 и 11 логически би трябвало да са по-късно, в глава 2 са само политики</p>	Не се приема	Текстовете са систематизирано свързани с глава 9
	<p>10. В чл. 22 да се добави ал. 5: „Министърът на образованието и науката и министърът на иновациите и растежа провеждат два пъти годишно работни срещи на координаторите за синхронизиране на дейността им“</p> <p>Обосновка: Предложеният текст е свързан с необходимостта дейностите на координаторите в отделните министерства да са синхронизирани, а не да работят изолирано от МОН и МИР и от останалите министерства.</p>	Не се приема	Не е необходимо тази оперативна регулярна дейност да бъде регламентирана в закона
	<p>11. Чл. 23, ал. 2 да се измени както следва: „Със средства от държавния бюджет се финансират изцяло или частично:</p> <p>1. публичните научни организации и висши училища за осъществяване на научноизследователска дейност и изграждане, поддържане и развитие на научен капацитет;</p> <p>2. националните програми в областта на науката;</p>	Не се приема	По отношение на т. 1 - посочени само инструменти за финансиране, а не конкретни бенефициенти;

	<p>3. обектите в Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура;</p> <p>4. научноизследователски проекти на конкурсен принцип;</p> <p>5. двустранни или международни програми, както и програми за международна и междусекторна мобилност на учени и докторанти</p> <p>6. други дейности, включени в Рамковата програма за научни изследвания и иновации.“</p> <p>Обосновки:</p> <p>Към . 1: Институционалното финансиране е основен елемент от подкрепата за научните изследвания и е необходимо да се добави</p> <p>Към т. 5: Тъй като мобилността е само един от аспектите на международното сътрудничество, необходимо е да се добави и финансиране на двустранните и международните програми</p> <p>Към т. 6: Тъй като всички точки, изброени по-горе, се очаква да са включени в Рамковата програма, в тази точка е коректно да се добави „други дейности, включени в“</p>		<p>По отношение на т. 5 – допуска се финансиране от ДБ;</p> <p>По отношение т. 6 - в текста се съдържа Рамковата програма</p>
	<p>12. Чл. 24, ал. 1 да се измени както следва: „Насърчаването на развитието на научния капацитет и на научните изследвания чрез финансиране със средства от държавния бюджет се осъществява при условията и по реда на този закон.“</p> <p>Обосновка: Изграждането и развитието на научния капацитет (учени и научна инфраструктура) е много съществен елемент и не се включва в понятието „научни изследвания“ и затова е необходимо да се изпише допълнително в тази алинея, както и в алинеи 2 и 3.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Обхватът на научния капацитет се съдържа в различни текстове от закона, в т.ч. в чл. 7</p>
	<p>13. Чл. 24, ал. 5 да се добави следният текст: „и отговаря на съответния режим на държавни помощи“</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>Обосновка: Необходимо е законът да не противоречи на нормативни документи на ЕС</p>		
		<p>14. Чл. 26, т. 2 да се измени както следва: „финансово подпомага участието на научните организации и висшите училища в европейски и други международни или двустранни програми и проекти за научни изследвания и финансира участието на български научни колективи в тях“</p> <p>Обосновка: Необходимо е да се добави възможността за изпълнение на двустранни проекти, която е една от традиционните дейности на ФНИ в съответствие с двустранни спогодби</p>	Приема се	
		<p>15. Чл. 28, ал.2 да се измени както следва: „Изпълнителният съвет се състои от хабилитирани учени от различни области на висшето образование и един представител на Министерството на образованието и науката. Мандатът на неговите членове е четири години с право на още един последователен мандат.“</p> <p>Обосновка: Членовете на ИС не трябва да участват в работата на съвета като представители на висши училища или научни организации, а като представители на цялата научна общност. Затова предлагаме промяна на формулировката. Освен това се предлага да бъдат хабилитирани учени тъй като е необходимо членовете на ИС да имат достатъчна научна квалификация за изпълнение на възложените му функции.</p> <p>Допълнението „последователен“ ще осигури приемственост между предишен и последен ИС в интерес на спецификата на дейността му.</p>	Приема се	
		<p>16. Чл. 28, ал. 3 - второто изречение да отпадне</p> <p>Обосновка: Второто изречение в алинеята противоречи на първото и е нелогично, затова се предлага да отпадне.</p>	Приема се	

	<p>17. Чл. 28, ал. 4, второ изречение да се измени както следва: „В резултат на проведения конкурс с избрания управител се сключва договор за управление за срок от четири години.“</p> <p>Обосновка: Този механизъм е определен в настоящия ЗННИ и показва, че работи успешно.</p>	Не се приема	Разпоредбата е прецизирана и е въведен нов подход при определянето и назначаването на фонда
	<p>18. Чл. 28, ал.5 думата „длъжностите“ да се замени с лицата или органите на управление.</p> <p>Обосновка: Членовете на ИС, председател на ИС и управител не са длъжности, тъй като членовете на ИС и председателят на ИС са определени със заповед.</p>	Приема се	Корекция в текста „позиции“
	<p>19. В чл. 29 да се добави нова ал. 5: „За изпълнение на дейности, включени в Рамковата програма, Оперативната програма на фонда или други национални или международни програми, фондът може да създава специализирани научно-експертни комисии или работни групи“</p>	Приема се	
	<p>20. Чл. 30, ал 1 да се измени както следва: „Членовете на изпълнителния съвет и на научно-експертните комисии, с изключение на представителя на Министерството на образованието и науката и управителя на фонда, получават възнаграждение в размер, определен със заповед на министъра на образованието и науката.“</p> <p>Обосновка: Тъй като Правилникът е нормативен акт, той би трябвало да има дългосрочно действие и в него не би трябвало да се включват текстове или стойности, зависещи от краткосрочни фактори като инфлацията. По тази причина и за по-голяма оперативност е по-коректно възнагражденията на членовете на органите на фонда да се определят със заповед на министъра на</p>	Не се приема	Правилника на ФНИ се съгласува и с МФ и по този начин се упражнява контрол върху изразходването на бюджетни средства, а със заповед на министъра контрола би липсвал

	<p>образованието и науката без да е необходимо да се променя всеки път Правилника на фонда.</p>		
	<p>21. Чл. 31 да се измени: „Фондът изпълнява тригодишна оперативна програма, която се утвърждава и актуализира от министъра на образованието и науката по предложение на изпълнителния съвет.“</p> <p>Обосновка: Полезно е да се предвиди и възможност за актуализация на програмата. Такава възможност при сега действащите нормативни актове е възможна и се използва.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Органът, който утвърждава оперативната програма има правомощия и да я актуализира</p>
	<p>22. По отношение на чл. 34, ал. 1, т. 1 дейностите, записани в точки 2-8, са включени в НСРНИ, така че повтарят точка 1.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>При бъдеща актуализация на НСРНИ е възможно да бъдат включени нови финансови инструменти</p>
	<p>23. Чл. 34, ал. 1, т. 3 да се измени: „3. финансиране на фундаментални и приложни научни изследвания на конкурсен принцип“</p> <p>Обосновка: За яснота е необходимо да се посочи, че финансирането е на конкурсен принцип</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението се съдържа в законопроекта</p>
	<p>24. Чл. 34, ал. 1, т. 5 да отпадне, тъй като е част от т. 2 целево финансиране на национални научни програми.</p> <p>Обосновка: Това финансиране е необходимо да се осъществява чрез национална програма, както е досегашната практика.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Редакция - добавя се „може да“, с цел преценка за наличието на достатъчно финансов ресурс.</p>
	<p>25. В чл. 34, ал. 1, т. 6 е необходимо уточняване на този текст, тъй като в този вариант всички точки от 2 до 8 могат да се впишат в тази точка.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Следва да се разглежда систематично с чл. 33, ал. 1</p>

	<p>Обосновка: Както е формулиран текста не става ясно дали финансирането е на конкурсен принцип, кой оценява проектите и програмите и кой взема решение какво да се финансира.</p>		
	<p>26. Чл. 34, ал. 1, т. 9 да отпадне</p> <p>Обосновка: Необходимо е да се прецени дали този текст не противоречи на Рамката за държавни помощи и дали има основание фондът да осигурява финансиране за придобиване на интелектуална собственост на бенефициентите си, след като вече е финансирал самите научни изследвания, довели до създаване на интелектуалния продукт, обект на закрила.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Всяка процедура за предоставяне на финансови средства следва да е съобразена с режима на държавните помощи. И към момента този текст се съдържа в действащия ЗНИИ - чл. 32</p>
	<p>27. В чл. 34, ал. 1 да се добави нова точка: „Стратегически научноизследователски програми на изследователски висши училища и водещи научни организации.“</p> <p>Обосновка: За издигане на научните изследвания на високо ниво, в съответствие с НСРНИ и НСРВО, в тази точка се включва възможността за целево финансиране на Стратегически програми на изследователските висши училища и водещи научни организации.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>И към момента няма пречка да се финансират научноизследователски програми на изследователските училища при наличие на необходимото финансиране</p>
	<p>28. Чл. 35, ал. 2, т. 2 да отпадне като такова, целево финансиране да се предвиждат чрез национални научни програми като то да се отнася само за определен тип проекти, в които участват само български научни организации. По този начин т. 2 се включва като част от т. 1.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Редакция - добавя се „може да“, с цел преценка за наличието на достатъчно финансов ресурс.</p>

		<p>Обосновка: Записването по този начин предполага автоматично на всеки проект, получил оценка над прага, да се осигурява финансиране без оглед на наличието на предвидено финансиране в бюджета (оперативната програма на фонда), т.е. което не е финансово осигурено. Освен това, в основната част от проектите по рамковите програми се изисква участие на организации от поне 3 държави. Ако финансираме само българските участници, това няма да съответства на оценявания от ЕК проект, а ако финансираме и участниците от чужбина, това би означавало с пари от българския бюджет да се финансират други държави. По тази причина предложението е такива проекти да се финансират с национална програма, чрез която да се осигурят целеви средства и да се определят конкретните типове проекти, които биха могли да се финансират.</p>		
		<p>29. В чл. 36, ал. 2, т. 8 „има“ да се замени с „ако“</p> <p>Обосновка: Изясняване на смисъла</p>	<p>Приема се. Визира се ал. 3</p>	
		<p>30. Чл. 38. (1) да се измени: „Проектните предложения за научноизследователски проекти по конкурси на фонда съдържат следните компоненти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Качество на научните изследвания 2. Очаквани резултати и тяхното въздействие 3. План за изпълнение. <p>(2) Съдържанието на научноизследователски проекти по конкурси, провеждани от международни консорциуми (обединения), в които фондът участва, се определя от решението на консорциума (обединението). „</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Считаме, че при обявяване на конкурси с публично финансиране следва да са разписани задължителни минимални изисквания</p>

	<p>Обосновка: Съвременният подход за провеждане на конкурси за проекти за научни изследвания е синхронизиране на съдържанието на проектното предложение с критериите за оценка. В рамковата програма Хоризонт Европа се използват три основни критерия, по които е подредено и съдържанието на проектното предложение: Excellence, Impact, Implementation, като детайлното съдържание на тези основни критерии се описва в насоките за съответния конкурс. Аналогичен подход може да се възприеме и в ЗННИИ, както е предложено в предната колона. Освен това, необходимо е да се предвиди специфичен текст за случаите на международни проекти, организирани в рамките на международни консорциуми.</p>		
	<p>31.Чл. 39. Да се измени: „Проектните предложения, участващи в конкурсната процедура за финансиране на научноизследователски проекти, се оценяват по критериите, посочени в чл. 38, ал. 1.“</p> <p>Обосновка: Съвременният подход за провеждане на конкурси за проекти за научни изследвания е синхронизиране на съдържанието на проектното предложение с критериите за оценка. В рамковата програма Хоризонт Европа се използват три основни критерия, по които е подредено и съдържанието на проектното предложение: Excellence, Impact, Implementation, като детайлното съдържание на тези основни критерии се описва в насоките за съответния конкурс. Аналогичен подход може да се възприеме и в ЗННИИ, както е предложено в предната колона. Освен това, необходимо е да се предвиди специфичен текст за случаите на международни проекти, организирани в рамките на международни консорциуми.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Погрешно са възприети текстове. Те задават минимума до етап оценка, както и критериите по които вече се оценяват допуснатите проектни предложения</p>
	<p>32. В чл. 40 да се добави ал. 2 със следния текст: „Оценяването на проекти за научни изследвания, научна инфраструктура и кариерно развитие на учените,</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Извършена друга редакция, която съдържа</p>

		<p>като и на резултатите от тях, е част от научноизследователската дейност, и като такава за определянето на оценители не се прилага Закона за обществени поръчки.“</p> <p>Обосновка: Този текст ще даде възможност оценителите да се избират специфично на базата на тяхната научна компетентност в дадената научна област.</p>		<p>смисъла на предложението</p>
		<p>33. Чл.41, ал.1 да се измени: „Конкурсните проекти се оценяват от национални и международни оценители. Минималните изисквания, на които трябва да отговарят оценителите за всяка една научна област се регламентират в Правилник на Фонд „Научни изследвания“</p> <p>Обосновка: Трябва да бъдат въведени изисквания, на които трябва да отговарят оценителите, гарантиращо качеството и компетентното им становище във всяка една научна област.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Следва да бъде уредено в Правилника на ФНИ</p>
		<p>34. В чл. 41, ал. 6 второто изречение да се измени както следва (или да се отдели като отделна алинея): „Оспорването на договора, както и на решението по ал. 4, не спира неговото изпълнение.“</p> <p>Обосновка: Тъй като решението по ал. 4 засяга всички проекти, определени за финансиране, за по-голяма оперативност и за избягване на значително забавяне на финансирането на всички проекти, е необходимо и изпълнението на това решение да не спира при оспорване. При подобен случай през 2020 г. беше спряно стартирането на всички проекти по конкурса във връзка с Ковид-19.</p>	<p>Приема се</p>	
		<p>35. в чл. 43 да се добавят 2 нови алинеи: „(3) Отчетите за изпълнението на проектите се оценяват със следните оценки: много добра, добра, задоволителна, незадоволителна.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Текстът е по-подходящ за регламентиране в Правилника на фонда</p>

	<p>(4) За проекти, получили много добра оценка на окончателния си отчет изпълнителният съвет може да дава награди или да провежда целеви конкурс за продължаване на изследванията по ред и правила, определени в Правилника на фонда.</p> <p>(5) При оценяване на междинен отчет със задоволителна оценка средствата, предвидени за следващия етап на проекта се намаляват с процент, определен в Правилника на фонда.</p> <p>(6) При незадоволителна оценка на отчет, изпълнителният съвет може да вземе решение за частично възстановяване на получените средства на фонда. Ако незадоволителната оценка е на междинен отчет, проектът се прекратява.“</p> <p>Обосновка: Необходимо е да има яснота какви последствия има от оценяването на изпълнението на проектите – както за най-добрите, така и за тези, които получават незадоволителна оценка.</p>		
	<p>36. Чл. 44. (1) В сегашния вариант на Правилника е записано: Чл. 23 (4) (4) (Доп. - ДВ, бр. 42 от 2019 г., в сила от 28.05.2019 г.) Членове на временна научно-експертна комисия не могат да участват самостоятелно и/или като ръководители или членове на научни колективи, които кандидатстват с проекти, за чието оценяване е определена комисията..</p>	Приема се	
	<p>37. В чл. 44, ал. 3 да се добави второ изречение: „Членовете на изпълнителния съвет и на постоянните научно-експертни комисии не могат да бъдат оценители на отчети на проекти по време на мандата си.“</p> <p>Обосновка: Текстът е по аналогия с първото изречение.</p>	Приема се	
	<p>38. Чл. 45, ал. 3 да се измени: „В случай на констатирано неправомерно или не по предназначение разходване на средства, предоставени от фонда, в полза на държавата възниква право да получи от неизправната страна сумата, която е</p>	Приема се по принцип	Направени са корекции в текстовете

	<p>платена неправомерно или не по предназначение, заедно със законната лихва от момента на плащането. Редът за установяване на тези обстоятелства се определя в Правилника на фонда.“</p> <p>Обосновка: В настоящия текст на алинеята, не е ясно дали се цялата сума, която държавата е платила, или се дължи само сумата, която е платена неправомерно или не по предназначение. Затова се предлага уточнение . Освен това не е изяснен начинът за установяване на неправомерно или не по предназначение плащане.</p>		
	<p>39. Чл. 76, ал. 1 да отпадне</p> <p>Обосновка: Основната цел на фонда е да финансира научни изследвания, преди всичко фундаментални. След като са получени резултати от тези изследвания, които могат да бъдат защитени като интелектуална собственост на организацията – бенефициент, самата организация би трябвало да осигури средства. Фондът няма капацитет и функции да преценява потенциала на предложенията за защита. Ако остане този текст, всяка организация може да поиска средства за защита на каквото прецени, без фондът да може да откаже, което да доведе до разхищение на финансови средства, предназначени по принцип за научни изследвания.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В действащия ЗНИИ съществува текст в тази връзка и той не е породил проблеми.</p>
	<p>40. Пар. 1, т. 1 да се измени както следва: „1. “Научна организация” е юридическо лице, за което едновременно са налице следните условия:</p> <p>а) осъществява научноизследователска дейност, за която е отчело разходи през всяка една от последните три години;</p> <p>б) има научни публикации в индексирани и реферирани научни издания;</p> <p>в) са назначени учени на трудово правоотношение, които извършват научни изследвания.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложената дефиниция е рестриктивна и ограничаваща по отношение на действащи и потенциални научни организации.</p>

		<p>г) има валидна акредитация от НАОА най-малко за една докторска програма.“</p> <p>Обосновка: Акредитацията от НАОА най-малко за една докторска програма предполага, че организацията има хабилирани учени, които да ръководят докторанти в тази докторска програма и за които се допуска че имат необходимите публикации</p>		<p>Дефиницията в законопроекта създава изисквания спрямо научните организации, които съответстват на предмета и целите на закона</p>
		<p>41. Предлага се да отпаднат редица общи определения, несвързани със спецификата на закона</p>		<p>Липсват конкретни предложения. В законопроекта са въведени дефиниции, приложими за цялата ни законодателна рамка, както и на европейско ниво</p>
9.	<p>Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“ /Ел. поща/</p>	<p>I. Общи коментари</p> <p>Проекта на Закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите е особено необходимо за развитието на науката, икономиката и обществото закон, макар и позакъснял във времето, но покриващ сериозна празнота в нормативната уредба на този вид отношения. Очакванията на академичната общност са свързани с осигуряване на цялостна политика, условия и стимули за развитие на научните изследвания и иновациите в България, както и за засилване на връзката между науката и бизнеса.</p> <p>1. Една от препоръките към закона е да осигури тясна и категорична връзка между политиките, насочени към наука, образование, икономика, заетост,</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Липсва конкретно предложение</p>

	както и иновациите и научните изследвания като свързващ елемент, които да бъдат по-детайлно регламентирани в текстовете на закона		
	2. Към целите на ЗННИИ са регламентирани критерии за включване на обекти в Националната пътна карта за научни изследвания. Предлагаме критериите да се допълнят със следното: <i>1. Уникалност и регионална значимост на научноизследователската инфраструктура; 2. Наличие на изявени изследователи в съответната научна област, както и перспективни докторанти, постдокторанти и млади учени.</i>	Не се приема	По т. 1 от предложението - НПКНИ включва обекти с национални и европейско значение; По т. 2 – критериите са описани в чл. 11, ал. 3, т. 1
	3. Глава втора от ЗННИИ не инкорпорира достатъчно усилията за обвързване на научните изследвания и иновациите с обща визия и стратегия за развитието в унисон с европейските политики. Липсва синхронизация с Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г. Според Националната стратегия през 2023 г. България навлиза в етап на ускорено развитие на научните изследвания.	Приема се за сведение	Липсва конкретно предложение
	II. Предложения по Глава втора и трета 4. Въпреки заявените намерения за създаване на реални условия за синергия между двата фонда и по-ефективното използване на ресурсите им, проектът на ЗННИИ не предвижда конкретен механизъм за допълняемост и оперативно взаимодействие между двата фонда	Не се приема	В закона са предвидени текстове за взаимодействие между двата фонда
	5. По същество проектът на закон не предвижда сериозна разлика в частта, уреждаща функционирането на ФНИ, структура, която през годините е предизвиквала внимание с редица недостатъчно прозрачни практики и е била обект на сериозни нападки от учени в страната		Липсва конкретно предложение

		<p>6.В предвидената в чл. 31 тригодишна оперативна програма на ФНИ, утвърдена от министъра на образованието и науката по предложение на изпълнителния съвет, да се включи изискване за <i>принос към изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации</i></p>	<p>Не се приема</p>	<p>Три годишната ОП на ФНИ ще е изцяло в изпълнение на РП</p>
		<p>7. С този проектозакон се продължава и някак задълбочава разпокъсаната връзка през годините между ВУ и бизнеса, вместо да се върви в обратната насока. В Националния иновационен фонд се предвижда участието едва на по трима представители от страна на ВУ и бизнеса като считаме, че това е твърде малка численост.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	
		<p>8. Предвижда се две министерства и съответно два фонда да са ключовите опорни точки при насърчаването на научните изследвания и иновациите като остава отворен въпроса дали по този начин няма да се самозатворят тези дейности в рамките на конкретното министерство</p>		<p>Липсва конкретно предложение. Съвета по иновации ще осъществява общата координация. Освен това в закона е предвидено да има координатори от всяко едно министерство.</p>
		<p>9. Към чл. 34, ал. 1 „Средствата на фонда се използват за“... да се допълни точка за <i>целово финансиране на проекти, свързани с изпълнението на Рамковата програма за научни изследвания и иновации</i></p>	<p>Не се приема</p>	<p>ФНИ и неговите конкурсни процедури заедно с тези на НИФ са инструментите за изпълнение на РП</p>
		<p>10. Да се ориентира проектното финансиране чрез конкурсите към принос към изпълнение на Националната стратегия за научни изследвания и по-конкретно</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Всички инструменти за финансиране са в</p>

	<p>да води до кариерно развитие на учените на всички нива на тяхната кариера – млади учени, докторанти, постдокторанти, утвърдени и водещи учени и да подпомага интеграцията в европейското изследователско пространство и международната научна общност</p>		<p>изпълнение на НСРНИ и допринасят за кариерно развитие на учените на всички нива на тяхната кариера – млади учени, докторанти, постдокторанти, утвърдени и водещи учени и да подпомага интеграцията в европейското изследователско пространство и международната научна общност</p>
	<p>III. Предложения по Глава пета</p> <p>11. Напълно подкрепяме регламентирането в ЗННИИ на дейности по насърчаване на технологичния трансфер, тъй като от особена важност за развитие на приложната наука е създаването на ефективни междинни посреднически звена, като центрове за трансфер на технологии и иновации.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	
	<p>12. Липсва ясна регламентация на функциите и ролята на държавата за подкрепа, развитие и осигуряване на устойчивост на създадените звена за технологичен трансфер, в това число методическо и финансово подпомагане</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>В проекта на закон са предвидени мерки за насърчаване на звената за технологичен трансфер, вкл. и</p>

				финансови такива. Редът за тази цел ще бъде посочен в програмите и в насоките на конкретните конкурсни процедури.
		IV. Общи коментари	Приема се	Допълнения в текста
		13. Считаме, че има нужда от професионализиране на мрежата от Националните контактни лица (НКЛ) по рамковите програми на ЕС за изследвания и иновации, така че те да станат двигател за активно участие на българската научна общност в рамковите програми на ЕС.		
		14. Освен това се надяваме ЗННИИ да въведе ясен механизъм за документиране, отчитане и отразяване на резултатите от научните изследвания и иновациите, така че да има единен подход, независимо за каква цел ще се използва	Не се приема	Липсва конкретно предложение
10.	Институт за държавата и правото – БАН /деловодна система/	1.Считаме, че разпоредбата на чл. 24, ал. 5 от проекта на ЗННИИ води до ограничаване на цялостната стопанска дейност на висше училище или научна организация. Потенциалният проблем се състои в хипотезата на правната норма, при осъществяването на която би се породило действието на диспозицията ѝ, а именно забрана за осъществяване на стопанска дейност от висшите училища и научните организации, освен ако тя не е свързана с дейността им по осъществяване на научни изследвания. Така лаконично и недостатъчно ясно формулирана хипотезата на правната норма би означавала, че адресатите на забраната са всички висши училища или научни организации, които са получили под каквато и да е форма средства от държавния бюджет, т.е. не само с цел финансиране на дейността им по	Приема се	

	<p>осъществяване на научни изследвания, а и с каквато и да е друга цел, в това число и обичайно дължимата от държавния бюджет издръжка на държавните висши училища и научни организации.</p>		
	<p>2. Считаме, че следва да бъде обърнато внимание и на идентичните разпоредби на чл. 30, ал. 2 и на чл. 56, ал. 2 от проекта на ЗННИИ. Те уреждат по един и същ начин размера и разпределянето на отговорността на членовете на изпълнителния съвет на ФНИ, съответно на изпълнителния съвет на НИФ. В тях е установено, че отговорността ще обхваща всички имуществени вреди, които са причинени от фонда. В случая липсват каквито и да са други уточнения за вида на вредите, което означава че биха обхващали както пропуснатите ползи, така и претърпените загуби, включително и в хипотезите на реализирана отговорност по ЗОДОВ на ФНИ и на НИФ. Това би могло да доведе до липса на желание у високо квалифицирани кадри да придобият качеството на член на изпълнителния съвет на ФНИ и на НИФ. Този проблем допълнително може да бъде задълбочен от предвидения начин за разпределение на отговорността на посочените правни субекти. За всички имуществени вреди, причинени на ФНИ или на НИФ от колективния им орган на управление – изпълнителния съвет, всеки член на съответния съвет трябва да отговаря солидарно. Това означава, че всеки член на изпълнителния съвет ще отговаря с цялото си лично имущество за целия размер на всяка установена имуществена вреда, причинена на ФНИ, съответно на НИФ.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Възприета е дългогодишната практика на действащия ЗННИ</p>
	<p>3. Следва положително да бъде оценено продължаването и възприемането в чл. 41, ал. 5 от проекта на ЗННИИ на установената в сега действащия Закон за насърчаване на научните изследвания правна природа на договора, сключван между управителя на ФНИ и съответната организация, чийто проект е</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстовете на законопроекта съдържат специална процедура за оспорване спрямо други,</p>

		<p>спечелил определен конкурс, а именно като административен договор. По същия начин следва да бъде оценен и предвиденият в чл. 41, ал. 6 от проекта на ЗННИИ правен ред за решаване на споровете относно сключването, изменението, изпълнението и прекратяването на споменатите административни договори, а именно, по реда за оспорване на индивидуален административен акт.</p> <p>Намираме основание да считаме обаче, че посочената разпоредба се намира в противоречие с разпоредбите на чл. 45, ал. 3 и 4 от проекта на ЗННИИ, които не съществуват в сега действащия закон, съответно биват въвеждани за първи път. Предоставяйки правомощие на управителя на ФНИ да съставя акт за установяване на публично вземане по отношение на изплатените средства при тяхното неправомерно и не по предназначение разходване, разпоредбата на чл. 45, ал. 4 създава втори (допълнителен) правен ред за възстановяване на споменатите средства, паралелно с регламентирания в чл. 41, ал. 6 ред за разглеждане на споровете относно изпълнението на административните договори. Това на практика представлява спорна практическа възможност за създаване на две самостоятелни (независещи една от друга) възможности за ФНИ за постигане на целта да бъдат възстановени указаните средства.</p>		<p>които се отнасят само до случаите на констатирано неправомерно или не по предназначение разходване на средства предоставени от ФНИ</p>
		<p>4. В понятиен аспект би могло да се появи проблем с легалната дефиниция за „учен“ съгласно § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби (ДР). В нея е поставено изискването, че за да получи определено лице правната квалификация „учен“, то следва задължително да е придобило образователната и научна степен „доктор“. В същото време, въпреки че не съществува такова изискване за придобиването на правното качество „млад учен“, съгласно § 1, т. 3 от ДР е регламентирано допълнително изискване, имащо времеви измерения - до 10 години след придобиване на ОКС „магистър“.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Допълва се в текста „или заемащо академична длъжност“</p>

	<p>При това положение остава спорно какво правно качество ще притежава лице, спрямо което са изминали повече от 10 години след придобиване на ОКС „магистър“ и което все още не е придобило ОНС „доктор“. В практиката в това положение са голям брой лица, заемащи академичната длъжност „асистент“ във висше училище и/или в научна организация съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България. Такова лице няма да притежава нито правното качество „млад учен“, нито това на „учен“. Така посредством потенциално дискриминационен подход то би било отстранено или дори изначално недопуснато до възможностите, които предоставя законът относно дейността по осъществяване на научни изследвания и нейното активно насърчаване. В указания случай може да се стигне до лишаване на такива лица от субективните права, които законът предоставя и гарантира на младите учени и на учените, както и на техните работодатели или обучаващи ги организации.</p> <p>По-скоро обаче тези неясноти са следствие на излишно изброяване на юридически факти като бременност, раждане и др., а именно тези, спиращи изтичането на съответния срок. Така става ясно, че причината за регламентирането на тези факти е позоваването на установената в случая необорима законова презумпция, че щом наличието на някой от тези факти продължава непрекъснато повече от 6 месеца, то съответно лице ще се намира в посочената обективна невъзможност.</p>		
	<p>5. На следващо място, както беше посочено, бременността в обичайния случай не води от първия й ден до обективна невъзможност. Правото на отпуска по чл. 163 от Кодекса на труда поради бременност и раждане, както и правото на едноименното обезщетение по Кодекса за социално осигуряване, се поражда не от първия ден на бременността, а 45 дни преди предполагаемия момент на</p>	<p>Приема се</p>	<p>Направени корекции в текста</p>

		<p>раждането. Ето защо подобно несъобразяване с действащите трудово и осигурително законодателство посредством придаването на правно значение на целия около 9-месечен период на бременност би било необосновано.</p>		
		<p>6. Чл. 23 от проектозакона поражда въпроса дали е необходимо разпределението на европейски средства за научни изследвания и иновации да се включва в национален закон като отделна разпоредба. Ако приемем, че е нужно, то не би ли следвало да се коментират и средствата на бизнес сектора, които се разходват за научни изследвания и иновации в страната. В тази връзка е и мнението на проф. д.ик.н. Росица Чобанова (учен от Института за икономически изследвания-БАН, дългогодишен изследовател и един от водещите национални специалисти в областта на НИРД), според която в закона следва експлицитно да се определи, че той е насочен към постигане на НИРД интензивност (процент на разходите за научноизследователска и развойна дейност от БВП, характеризиращ значението, което обществото ѝ отдава) в размер на 3% от brutния вътрешен продукт (БВП) към 2030 г. За целта:</p> <ul style="list-style-type: none"> • От държавния бюджет за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) ежегодно да се инвестират суми в размер 1,25% от БВП. От абсолютната им стойност 5% следва да бъдат заделени за транснационални съвместни програми и европейските научноизследователски и иновационни партньорства; • Държавните предприятия да инвестират поне 2% от годишния си оборот за НИРД; • Разходите за НИРД да се обосновават с резултати, т.е. с постигане на предварително поставени измерими цели за развитие на страната. <p>Според проф. Чобанова за постигане на тази цел се „изисква предефиниране на концепциите и стратегиите за развитие като се отчитат новите реалности и</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Важно е да се определи възможните източници на финансиране на научните изследвания, както и поради възприетата политика на съфинансиране.</p> <p>Предмета на закона е да регламентира публичното финансиране.</p> <p>Предложените конкретни процентни предложение не могат да бъдат предмет на този закон, а на Закона за държавния бюджет и Закона за публичните финанси.</p>

проблеми, изискващи научни решения, от една страна, и стандартите на Евростат и ОИСР, от друга“. Във връзка с това, считаме, че следва да бъде обърнато по-голямо внимание на чл. 2 от проекта на ЗННИИ, чието звучене е по-скоро справочно, а не закрепващо конкретна легална дефиниция на понятието „научноизследователска дейност“. Ал. 1 определя научноизследователската дейност като обхващаща фундаментални и приложни изследвания“, а ал. 2 и ал. 3 дефинират фундаменталните и приложните изследвания. Следва да се има предвид, че общоприетият английски термин за научна дейност Research and Development (R&D), подчертава тясната взаимовръзка между изследователска и развойна дейност. От тази гледна точка дефиницията на НИРД, дадена в методическото ръководство на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие „Фраскати“ (Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development - Frascati Manual, OECD, 2015.), би била по-подходяща основа за разработване на българска легална дефиниция на понятието „научни изследвания“. НИРД включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанията за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. В цитираното ръководство се прави класификация на видовете НИРД - фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки, и се посочва кои дейности трябва да бъдат изключени от обхвата на понятието (напр. обучителни дейности, дейности, свързани с производството и продажбата на иновативни продукти и др.). Чрез дефиницията се демонстрира двойствената същност на научната дейност, която може да включва както изследователски,

Коментарите се приемат за сведение

така и развоен компонент. Тя се основава на три ключови елемента, които насочват вниманието изключително върху научноизследователските проекти:

1. процесът на научни изследвания е особено научно производство;
2. субекти на специализираните научни експертизи са лица със специално качество - лица с научни степени и/или академични длъжности, вкл. изследователи;
3. основни научни продукти са новите знания или новите технологии. По правило, научният продукт е обект на интелектуална собственост, която се защитава с патент или с авторско право.

7. Що се отнася до глава шеста „Публичност и наблюдение“ от проекта на ЗННИИ, Националният статистически институт прави ежегодно наблюдение на разходите за научни изследвания по национални цели на развитие. Това наблюдение кореспондира с целта на проекта на закон, която не следва да бъде общо и безпринципно стимулиране на научните изследвания и иновациите, а насърчаването им чрез определяне на реални приоритети: научни области и проблеми от ключово значение за развитието на страната, с което да бъде гарантирано и постигането на измерими резултати.

Към 2021 г. бюджетните разходи за научноизследователска и развойна дейност по социално-икономически цели са следните:

Бюджетни разходи през 2021 г. за НИРД по социално-икономически цели

(Хил. лв.)

Социално-икономически цели	
Общо	325 833
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	13 092

Липсва конкретно предложение, освен това националния стратегически документ в областта на НИ е в съответствие с европейските стратегически документи и препоръките на JRC

Опазване на околната среда	1 010
Граждански космически изследвания	3 122
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	14 555
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	2 233
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	22 674
Развитие на здравеопазването	7 866
Развитие на селското и горското стопанство и риболова	56 785
Развитие на образованието	3 475
Културни, развлекателни и религиозни дейности	3 420
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	6 352
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	37 616
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	152 454
Отбрана	1 179

Може да бъде направено предложението проектът на ЗННИИ да обвърже научните изследвания с тези национални цели на развитие посредством критериите за оценка на научноизследователската дейност чрез разпоредбите в глава шеста - чл. 83 и 84. От друга страна, Националният център за

	информация и документация може да базира справките си на националните цели, залегнали в програмния документ Стратегия „Европа 2020“.		
	8. В чл. 80, ал. 2 от проекта на ЗННИИ употребимостта на резултатите от научните изследвания и иновациите може да бъде гарантирана чрез изричното им определяне като „отворени“ (в духа на концепцията за отворена наука), а не единствено като публично достъпни данни и обстоятелства от съответен регистър, особено когато са финансирани с публични средства на бюджетни научни организации.		Липсва конкретно предложение
	9. В чл. 82 от проекта на ЗННИИ нормативно може да бъде предвидена и съответната гаранция за отразяването на най-съществените резултати от български научни изследвания и иновации в световните бази данни (Scopus, WoS и др.), доколкото в моментът на публикуването им, по наше мнение, е преобладаващо хаотично и неорганизирано. Последното може да бъде обвързано с горепосочените национални цели, което пък ще подпомогне процеса по хармонизиране на българското законодателство с европейското.	Приема се за сведение	Не е предмет на този закон, а на ЗРАСРБ
	10. В заключение, заслужават адмирации усилията за осигуряване на по-благоприятна правна среда, която да насърчава и улеснява технологичния трансфер. Днес този процес се счита за критичен компонент на световната икономика. Поради своята относителна новост и висока специфика, концепцията бива все по-широко употребявана и в националната ни нормативна база, както и в множество програмни документи на държавна практика, но без да се дефинира в тях. Изричната регламентация на обществените отношения, свързани с трансфера на технологии, ще позволи на България да се включи още по-активно в международните и европейски програми и инициативи за пренос на резултати от научните изследвания и	Приема се за сведение	

		<p>иновации. В този смисъл би могло да се препоръча да се уреди и негова конкретна легална дефиниция с оглед потенциалното намиране на обща концепция в националните нормативни и стратегически документи. Тук следва да се има предвид, че трансферът на технологии е едно доста широко и рамково понятие. Неговият предмет може да включва освен технологии още знания, процеси и опит, чиято реализация може да бъде не единствено индустриална и пазарна такава.</p>		
11.	<p>Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ и АРК Консултинг ЕООД /Портал за обществени консултации/</p>	<p>Считаме, че следните предложения са в унисон с целите и амбициите на Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите и биха допринесли за успешното им постигане:</p> <p>1. Национално съфинансиране на мрежите за иновации и трансфер на технологии на ЕС</p> <p>Европейската мрежа за трансфер на технологии Enterprise Europe Network с нейните близо 600 центъра предлага персонализирани услуги за МСП в над 60 държави в света. Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ и нейното консултантско звено АРК Консултинг ЕООД координират от 2008 г. консорциум от 12 EEN центъра в България с пълно регионално и секторно покритие на страната. През програмния период 2021–2027 г. основният фокус на мрежата и на българския център ще бъде да подпомага МСП да осъществят прехода към устойчиво развитие и дигитална трансформация. Мрежата ще предоставя съвети за инвестиции в области с ресурсно ефективни и кръгови процеси и инфраструктура, дигитализация и бизнес устойчивост, като спомага намирането на съответните трансгранични бизнес и финансови партньори. Силно застъпени ще бъдат и консултациите по иновационен мениджмънт на</p>	Приема се за сведение	Предложението касае Правилника за дейността на НИФ

		<p>МСП, получили от Европейския иновационен съвет „марка за отличие“ (Seal of Excellence).</p>		
		<p>2. Подобряване на сътрудничеството и обмяната на опит с други държави-членки на ЕС, които са постигнали по-голям напредък в областта на иновациите:</p> <p>За да осигури безпрепятствено предоставяне на услуги и консултации, обмяна на опит и добри практики в цяла Европа, се предвижда EEN мрежата да работи в тясно сътрудничество със: дигиталните иновационни хъбове (близо 240 в цяла Европа); Startup Europe; инициатива на ЕК за свързване на високотехнологични новосъздадени предприятия с акселератори, корпоративни мрежи, университети и медии; Европейския институт за иновации и технологии и неговите „общности на знание и иновации; и други структури, включително националните, регионалните и местните органи.</p> <p>Поради общественя характер на работа на европейските мрежи, подкрепящи иновативни МСП, и важноста им за регионалната икономика, както и за ЕС като цяло, в повечето държави членки на ЕС е предвиден държавен механизъм за съфинансирането им. Липсата на аналогичен национален инструмент в България ограничава предлаганите услуги и води до загуба на средства за страната. По тази причина предлагаме включването на мярка за целева подкрепа на дейността на Enterprise Europe Network в България.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложението касае Правилника за дейността на НИФ</p>
		<p>Фондацията препоръчва да бъдат включени в закона още следните възможните мерки, за да се развие и подсили националната иновационна политика:</p> <p>3. вписване на различните съществуващи възможности за синергия с инициативи и мрежи за иновации, трансфер на технологии и наука на</p>		<p>Липсва конкретно предложение</p>

	европейско равнище в Закона като ключова добра практика за интернационализиране и иновиране на местния бизнес;		
	4. политика на отворени данни – цялостно въвеждане на електронно правителство за институциите на национално и регионално равнище и създаване на електронна платформа за технологичен трансфер, която представя изследователската инфраструктура в страната и ясно описва капацитета и възможностите ѝ, с правила за използване от заинтересованите страни;	Приема се по принцип	Частично регистъра за научната дейност на НАЦИД ще предоставя тази информация
	5. преоценка на регулаторните пречки пред иновациите и предприемане на мерки за тяхното преодоляване (включително облекчаване на Закона за обществените поръчки, свързан с научните изследвания и иновациите и подготовка на законодателни инициативи за иновациите и предоставяне на финансови и данъчни облекчения за иновативния бизнес);	Приема се за сведение	Не е предмет на настоящия закон
	6. отключване на потенциала на човешкия капитал чрез (но не само) регламентиране и подкрепа за трансфер на специалисти от страни извън ЕС и облекчено получаване на визи, свързани с научни изследвания (включително, но не само процедури за получаване на Синя карта);	Приема се за сведение	Уредено е в други нормативни актове
	7. облекчени процедури за регистриране на иновации, полезен модел и патент. Допълнителна информация относно тези и други препоръки за подобряване на иновационния потенциал на националната икономика и оптимизиране на националната иновационна еко-система са достъпни в ежегодните доклади на Иновации.бг.		Предложението е предмет на закона за патентите
12.	1. Чл. 2, ал. 4 да се измени както следва: „ Иновационна дейност включва поредица от действия, предприети с цел създаване на иновация. Иновационната дейност включва изследвания, експериментални разработки,	Приема се	

<p>Проф. Нели Косева, главен научен секретар на БАН /Ел. поща и деловодна система/</p>	<p>подобряване или създаване на нови технологични процеси, продукти и услуги, както и финансови и търговски дейности на предприятието или организацията, които се очаква да доведат до иновация.“</p> <p>Мотиви: Предлага се допълнение, съобразено с международно утвърдени определения, изготвени от ОИСР.</p> <p>Премахната е думата „също“, тъй като в първото изречение не е определено какво се включва в „поредицата от действия“. Понятието „достигания“ се различава смислово от изредените „процеси, продукти и услуги“.</p>		
	<p>2. Чл. 3., ал. 1 да се измени както следва: „1. създаване на условия за насърчаване и развитие на научноизследователската и иновационната дейност за получаване на нови знания, постигане на научни резултати и създаване на иновации в полза на обществото“</p> <p>Мотиви: Предлага се допълнение, свързано с една от основните цели на научноизследователската и иновационната дейност – разширяване на познанието чрез нови знания.</p>	Приема се	
	<p>3. Чл. 3., ал. 5 да се измени както следва: „5. осигуряване и използване в процеса на обучение и образование на актуална информация, проверени резултати и изводи от научните изследвания, както и научни методи;“</p> <p>Мотиви: Предложената редакция е свързана с насърчаване и разширяване на приложението на научноизследователския подход в образованието и обучението. В научните организации и във висшите училища се осигурява и използва актуална информация и резултати от научни изследвания, затова чрез Закона да се подчертае необходимостта и да се насърчи прилагането на този подход и в системата на цялото образование, дори и в още по-широк обхват.</p>	Приема се частично	Образователния процес е широкообхватно понятие, правилният термин в случая е „процес на обучение“

		<p>4. Чл. 3., ал. 10 да се измени както следва: „10. повишаване на интереса в обществото към науката, иновациите и разпространението на научни знания, както и н стимулиране на предприемаческа култура.“</p> <p>Мотиви: Прецизиране на текста с фокус върху важността на науката, иновациите и предприемачеството за развитие на обществото.</p> <p>Коригиране на техническа грешка.</p>	Приема се	
		<p>5. Чл. 4, ал. 2 да се измени както следва: „2) Научноизследователската и иновационната дейност, финансирана с публични средства, се основават на принципите за свобода на осъществяване, етика и добросъвестност, равенство между жените и мъжете, както и включване на свързаното с пола измерение в съдържанието на научните изследвания, свободно движение, стремеж към високи постижения и обществено и икономическо въздействие, спазване политиката за защита на личните данни.“</p> <p>Мотиви: Предлага се прецизиране на текста в синхрон с Препоръката на Съвета относно Пакт за научни изследвания и иновации в Европа, 2021 г. и Съобщение на Европейската комисия относно ново европейско научноизследователско пространство за научни изследвания и иновации.</p> <p>В допълнение, по отношение равенството между жените и мъжете следва да е изразено ясно в съответствие с членове 2 и 3 от Договора за Европейския съюз и член 8 от ДФЕС: „насърчаване на равенството между жените и мъжете при научните изследвания и иновациите“. Отделно, следва да се вземе предвид, че свързаното с пола измерение и да се включва по подходящ начин в съдържанието на научните изследвания. Същият принцип е залегнал в Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“. В Препоръката на Съвета относно Пакта е записано: Етика и добросъвестност; свобода на научните изследвания (<i>изследователите да определят свободно</i></p>	Не се приема	Предложенията по същество се съдържат и в към настоящият момент в текста

		<p>своите научноизследователски въпроси, теории и методи по открит и сигурен начин и да произвеждат, споделят и разпространяват знания, данни и други резултати); Равенство на половете и равни възможности за всички, включване на свързаното с пола измерение в съдържанието на научните изследвания; Свободно движение; Стремеж към високи постижения; Създаване на стойност и обществено и икономическо въздействие.</p>		
		<p>6. Чл. 6., ал. 1 да се измени както следва: „(1)Държавната политика за насърчаване на научните изследвания и иновациите е насочена към осигуряване на равнопоставеност при развитието и подпомагането на научните изследвания и на иновациите на базата на основните ценности и спазване на принципите на публичност, ефективност и ефикасност.“ Мотиви: Прецизиране на текста, съобразен с този на чл. 4</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложенията по същество се съдържат и в към настоящият момент в текста</p>
		<p>7. Чл. 6., ал. 2, т. 1 да се измени както следва: „1. финансовото насърчаване на научните изследвания и иновациите с публични средства, които за всяка следваща година са в размер, по голям от средствата за предходната и са съобразени с поставените цели в националните стратегически документи и с поетите ангажименти като страна-член на ЕС.“ Мотиви: Предложението е в съответствие с анализа в Доклада на цялостна предварителна оценка на въздействието на Закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите. В Доклада е посочен като основен проблем недостатъчното и неустойчивото финансиране на научните организации и научните изследвания, който води до понижаване на качеството на научните изследвания, непривлекателност на научната кариера и ниски нива на комерсиализация. Посочено е също, че през последните години държавното финансиране остава непроменено и е под 0,25% от БВП, въпреки поетите</p>	<p>Приема се за сведение</p>	

		<p>ангажименти да достигне 0,50% от БВП през 2020 г. и 0.70% през 2022 г. В контекста на този анализ, записвайки в Закона единствено „публични средства, които за всяка следваща година не могат да бъдат в размер, по-малък от средствата за предходната“ се поставя под съмнение насърчаващата роля на държавната политика, и в частност тази на Закона.</p>		
		<p>8. Чл. 6, ал. 2, т. 3 да се измени както следва: „3. създаването на условия за закрила на интелектуалната собственост, получена въз основа на научни резултати и знания, и на иновации;“ Мотиви: Прецизиране на текста</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Закона за патентите и Закона за авторските права използва и двата термина</p>
		<p>9. В чл. 6, ал. 2 да се добави нова точка б: „създаване на условия за стимулиране на частните инвестиции в научноизследователската и развойна дейност, осъществявана от публични научни организации и висши училища, както и трансфер на технологии и мобилност на висококвалифициран персонал;“ Мотиви: Държавната политика обхваща стимулиране развитието на изследванията и иновациите, както и тяхното финансиране до осигуряване на условия за международно сътрудничество и повишаване на качеството и конкурентоспособността и развитието на човешките ресурси в сектора. Същевременно държавната политика следва да осигурява различни стимули, като например данъчни облекчения, за да насърчава инвестициите на частния сектор в научни изследвания и иновации, които се извършват от висшите училища и публичните научни организации с цел повишаване на инвестициите в НИРД. В своите Заключение относно новото европейско научноизследователско пространство Съветът потвърди отново целта за инвестиране на 3 % от БВП на Съюза в научноизследователска и развойна дейност (НИРД), което трябва да</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предмета на закона е урежда публичните разходи</p>

		<p>се случи чрез публичен и частен ресурс. Включвайки точка 6 в ЗННИИ, отговаряме на нуждата да се облекчи партньорството между науката и индустрията и да се създадат реални условия за технологичен трансфер.</p>		
		<p>10. Чл. 7, т.10 да се измени както следва: „10. подкрепя участието в международни програми и инициативи в областта на научните изследвания и иновациите, включително на принципа на споделено финансиране и чрез Европейските партньорства;“</p> <p>Мотиви: Европейските научноизследователски и иновационни партньорства представляват публично-частни (ПЧП) и публично-публични партньорства (ППП) в сферата на научните изследвания и иновациите, обикновено между Европейската комисия (ЕК) и държавите членки и/или бизнеса и индустрията. Основната им цел е да структурират сътрудничеството и координацията между заинтересованите страни в рамките на Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации, но също така и да спомогнат за реализирането на Европейското научноизследователско пространство. На практика европейските партньорства са един от основните механизми за изпълнение на новата цел на Европейското научноизследователско пространство за постигане минимум 5% от държавното финансиране за наука и иновации за транснационални изследвания и проекти. Те са инструмент за разширяване на партньорството на българските организации с чуждестранни партньори. Записани конкретно в Закона, ще се насърчи процес по организация на участието на България в тях и ще се разшири достъпът на българската научна и иновационна общност до финансиране.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Европейските партньорства са включени в международните програми и инициативи</p>

		<p>11. Чл.9, ал. 1, т. 1 да се измени както следва: „1. предлага за приемане или актуализиране от Народното събрание на Национална стратегия за развитие на научните изследвания.“</p> <p>Мотиви: Прецизиране на текста, за да е ясно, че Национална стратегия за развитие на научните изследвания се приема от НС</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Целта е да се уеднакви и всички стратегически документи да се приемат от един орган</p>
		<p>12. Чл. 9, ал. 2 да се измени както следва: „2) Националната стратегия за развитие на научни изследвания определя приоритетите, целите и съответните мерки и действия от страна на държавата за развитие на научните изследвания.“</p> <p>Мотиви: Като стратегически документ би следвало да зададе и приоритетите за развитие на научните изследвания на национално ниво.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Приоритетите са променливи в зависимост от общественото политическата обстановка и не биха могли да се зложат в дългосрочен документ, а по-скоро в оперативния й план за изпълнение на съответния етап</p>
		<p>13. Чл. 9, ал. 5 да се измени както следва: „(5) Национална пътна карта за научноизследователска инфраструктура е стратегически документ, чрез който се планира развитието на научноизследователската инфраструктура на страната. Тя съдържа описание на научноизследователски инфраструктури от национално и европейско значение към висши училища, научни организации или техни обединения“</p> <p>Мотиви: Предложена редакция, тъй като Национална пътна карта за научноизследователска инфраструктура предоставя повече информация от</p>	<p>Приема се</p>	

	изброяване на научноизследователски инфраструктури и участващи организации.		
	<p>14. Чл. 11, ал. 3, т. 2 да се измени както следва: „2. добавена стойност в областта на научните изследвания и иновациите в страната, европейското и международното научноизследователско пространство и потенциал за интегриране в европейски и международни обединения за научноизследователска инфраструктура“</p> <p>Мотиви: Прецизиране на текста. България има опит като държава-член на ЕС да участва в обединения, основно от европейски характер. Например Европейски консорциуми за научноизследователски инфраструктури, създадени с РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 723/2009 НА СЪВЕТА от 25.06.2009 г. относно правната рамка на Общността за консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура (ERIC). Следователно, смятаме за удачно да бъде посочено конкретно и „европейски“.</p>	Приема се	
	<p>15. Чл. 17, т. 1 да се измени както следва: „1. участва в разработването на националните стратегически документи, Рамкова програма за научни изследвания и иновации, национални и други програми в областта на научните изследвания и иновациите;“</p> <p>Мотиви: Предложението е свързано с подчертаване на свързващата и координираща роля на Съветът по иновации, която до голяма степен ще се реализира чрез дизайна на Рамковата програма.</p>	Приема се по принцип	В текста се включва и тази дейност в думата „програми“
	<p>16. Да се обособи отделен член или да се добави алинея 5 в Чл. 23: „(5) Публичните научни организации, създадени със Закон или от държавен орган, техните звена, както и институти към висши училища, създадени</p>	Не се приема	Предложението е извън предмета на настоящия закон

по чл. 26б от Закона за висшето образование се финансират от държавния бюджет чрез:

1. институционално финансиране;
2. целеви средства за изпълнение на стратегически и обществено значими научноизследователски и иновационни програми.
3. финансиране на конкурсен принцип“

Мотиви: Член 23 е непълен, тъй като обхваща единствено финансовото насърчаване на научните изследвания, което се извършва на конкурсен принцип или съобразно предефинирани стратегически документи като Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура.

Следва да се определи, че държавното финансиране е институционално и на конкурсен принцип, като достъп до институционално финансиране имат научноизследователските академии и други публични научноизследователски институти, създадени със специален закон, както и висшите училища във връзка с Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средства от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художествено творческа дейност, в сила от 01.01.2017 г. и приета с ПМС № 233 от 10.09.2016 г., изследователските висши училища, на основание чл. 17а, ал. 2 от Закона за висшето образование във връзка с чл. 3, ал. 1 от Постановление № 226 на Министерския съвет от 2021 г.

Съгласно **Чл. 24. (1) Насърчаването на развитието на научните изследвания чрез финансиране със средства от държавния бюджет се осъществява при условията и по реда на този закон** и изключването на институционалното финансиране от текстовете на Закона, изключва последното като инструмент за развитие на научните изследвания и не

		<p>допринася за преодоляване на проблемите, наложили създаването на този Закон.</p> <p>Законът за насърчаване на научните изследвания и иновации следва да има за водеща цел за координация и свързаност в цялата екосистема, както и на правната уредба, така че да има по-голяма прозрачност и ефективност на политиките, а да не се съсредоточава единствено в регулирането на програмното и конкурсно финансиране.</p>		
		<p>17. Чл. 24, алинеи 4 и 5: „(4) Стопанска дейност на висши училища и научни организации, получили финансиране със средства от държавния бюджет, е допустима при спазване на член 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз, реда и условията на Закона за държавните помощи и Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации.“</p> <p>Мотиви: Алинея (5) не е достатъчно ясно формулирана, не става ясно как и за какво получават финансиране за научни изследвания, както и двете алинеи (4) и(5) на чл. 24 не могат да обхванат нормативната уредба на национално и европейско ниво, с която се регулира стопанска дейност на висши училища и научни организации, които се финансират с публични средства. Затова предложението е да се направи препратка към специализираното законодателство и уредба, която регулира тези дейности.</p>	Приема се	
		<p>18. Чл. 38 да отпадне</p> <p>Мотиви: Следва да се уреди в подзаконов акт (Правилник за прилагане на ЗННИИ/ Правилника на Фонда)</p>	Не се приема	Разпоредбата е предмет на първична законова уредба

	<p>19. Чл. 39 да отпадне</p> <p>Мотиви: Следва да се уреди в подзаконов акт (Правилник за прилагане на ЗННИИ/ Правилника на Фонда)</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Разпоредбата е предмет на първична законова уредба</p>
	<p>20. Чл. 40 да се измени както следва: „Условията и редът за провеждане на конкурсните сесии, оценяването и класирането на проектните предложения се определят в Правилника на фонд “Научни изследвания”.“</p> <p>Мотиви: Следва да се уреди в Правилника на Фонда. В Закона са определени основните принципи за насърчаване на научните изследвания, а в правилниците следва да се уредят детайлите и методиките по провеждане, оценяване, класиране, мониторинг и контрол на изпълнението, които могат да бъдат специфични за различните конкурси и програми.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Методиката за оценка е специфична и се определя на ниво първична нормативна уредба, а условията и редът са предмет вече на уреждане в правилника</p>
	<p>21. В чл. 51 да се въведе нова алинея 4: „БАН, ССА и висшите училища и техните звена, които са юридически лица, не са свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средни предприятия.“</p> <p>Мотиви: Така се избягват неясноти и практика, която може да има демотивиращо влияние при участието на научни организации и ВУ в иновационни проекти. Например, разглеждането на научните звена на БАН като големи предприятия (поради свързаността си с БАН) определя високи нива на съфинансиране на иновационни проекти, което затруднява участието им в такива програми и проекти.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Следните изменения надхвърлят предмета на регулиране на настоящия закон</p>
	<p>22. Чл. 60, ал. 1, т. 10 да се измени както следва: „10. подкрепа на мрежата от звена за технологичен трансфер, инкубатори, акселератори, тестови и демонстрационни центрове.“</p> <p>Мотиви: Предложението е свързано с разширяване на обхвата и понятията в ЗННИИ в синхрон с новата Иновационна програма на Европейския съюз.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Допълнения в текста на законопроекта. Подробни дефиниции следва да се уредят в Правилника</p>

		<p>23. По отношение на глава шест „Публичност и наблюдение“ - Само в чл. 5 Законът говори за принципа на отворената наука. В Глава 6 не направена връзка с Българския облак за отворена наука (БООН) и ангажиментите на Република България по изграждане на условия за участие в европейския облак за отворена наука и стимулиране създаването и развитието на компонентите на отворената наука (като бази данни, съдържащи проверяеми, достъпни, с възможност за повторно използване и достоверни резултати от публични научни изследвания и др.); не е очертана рамката (обхват, цели, права/задължения) на участниците в цялата екосистема по отношение на изграждането и функциониране на БООН.</p>	Приема се за сведение	Липсва конкретно предложение. Вече е дефинирана рамката в Българския облак за отворена наука
13.	<p>Институт по биофизика и биомедицинско инженерство – БАН /Ел. поща, получено на 06.06.2023 г./</p>	<p>1. Предложение към Чл. 2 (5): Иновацията е използването на нови идеи, продукти или методи там, където не са били използвани преди. (съгласно https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Innovation, Innovation is the use of new ideas, products or methods where they have not been used before.)</p>	Не се приема	В закона е използвана дефиницията на ОИСР
		<p>2. Предложение към Чл. 6 (2) т. 1: Финансовото насърчаване на научните изследвания и иновациите да бъде специфицирано, като например плавно нарастване до 1% процент от брутният вътрешен продукт до 2030 г., след което повишаване с 0.1% за всяка следваща година до достигане на средния процент за Европейския съюз.</p>	Приема се за сведение	
		<p>3. Предложение към Чл. 18 (1): За членове на Съвета по иновации да се избират експерти по приоритетните направления, очертани в Рамковата програма.</p>	Не се приема	Състава на Съвета е съобразен с концепцията на закона

	<p>4. Предложение към Чл. 18, ал. 5: Заплащането на този тип експертна дейност е силно препоръчително – това би провокирало повече ангажираност от страна на членовете на Съвета.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението съдържа препоръка</p>
	<p>5. Предложение към Чл. 44. (1): Съгласно Чл. 44. (1) „Членовете на временните научно-експертни комисии не могат да кандидатстват самостоятелно или като ръководители или членове на научни колективи за финансиране от фонда в конкурсите, които те организират и наблюдават.“</p> <p>Съгласно Чл. 23 (4) от Правилника на ФНИ: „Членове на временна научно-експертна комисия не могат да участват самостоятелно и/или като ръководители или членове на научни колективи, които кандидатстват с проекти, за чието оценяване е определена комисията.“</p> <p>Считаме, че трябва да има синхрон в текстовете, както и че текстът в Правилника на ФНИ е по-ясен и точен.</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>6. Раздел III на Глава трета е озаглавен „Обединяване на висши училища и научни организации“</p> <p>Предложение за преформулировка: “Създаване на обединения въз основа на споразумения между висши училища и научни организации“</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Корекции в текста</p>
	<p>7. Прави впечатление различната продължителност на мандатите в различните управляващи органи в ФНИ и НИФ.</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>8. В „Допълнителни разпоредби“ В §1 т. 1: в точка в) да се въведе минимален брой учени</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>В текста е записано „учени“, т.е. минимум е двама</p>
	<p>9. В „Допълнителни разпоредби“ В §1 т. 1: да се добави т.1 г) да има акредитация от НАОА за обучение по докторски програми</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението е рестриктивно и ограничаващо по</p>

				отношение на действащи и потенциални научни организации. Дефиницията в законопроекта създава изисквания спрямо научните организации, които съответстват на предмета и целите на закона
		10. В „Допълнителни разпоредби“ да се дефинират понятията „хабилитирано лице“ и „публикации в индексирани и реферирани научни издания“.	Не се приема	Хабилитирано лице е дефинирано в ЗВО, а публикациите – в ЗРАСРБ
		11. Предложение за техническа корекция в чл. 22 ал. 1: „С цел провеждането и координирането на държавната политика... министерствата определят най-малко по един служител“ – да се добави „по“	Приема се по принцип	
		12. Предложение за техническа корекция в чл. 56: „... представителя на Министерството на иновациите и растежа“ да се замени с „представителите на Министерството на иновациите и растежа“, тъй като съгласно чл. 55 ал. 2 те са трима.	Приема се	
		13. Предложение за техническа корекция в чл. 90 т. 4: „фонд “Научни изследвания” да се замени с Националния иновационен фонд.	Приема се	
14.	Иван Попов	1. Чл. 47, ал. 2 да се измени както следва: „Със споразумението по ал. 1 участниците се съгласяват да осъществяват съвместни научни изследвания	Приема се	Направени корекции в текста

<p>заместник-изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Програма за образование“</p> <p>/Ел. поща, получено на 14.06.2023 г./</p>	<p>и/или дейности за изграждане, поддържане и развитие на научноизследователска инфраструктура, която създава условия за извършване на научни изследвания или на иновационна дейност, включително и за изпълнението на програми по тематични области от Иновационната стратегия за интелигентна специализация.“</p> <p>Мотиви: Разширяване на възможните дейности по споразумението с научни изследвания.</p>		
	<p>2.Чл. 48, ал. 2 - да се промени предложената редакция на ал. 2. Така предложената редакция да отпадне.</p> <p>Мотиви: По отношение на предложената редакция на ал. 2 в проекта, считаме, че последната допуска отклонение от правилата в областта на държавните помощи и в частност на Регламент (ЕС) 651/2014, и по конкретно – чл.1, ал.1 и чл.3, т.3 от Приложение I към регламента. Дали даден субект е предприятие „не зависи от неговата правна форма“, както е видно от дефиницията в чл.1, ал. 1, а от дейността (дали е стопанска или не), която осъществява за всеки конкретен случай. Съгласно т.13 от допълнителните разпоредби на Закона за държавните помощи „Икономическа дейност" е всяка дейност по предлагане на стоки и услуги на пазара, както и всяка дейност, резултатите от която са предназначени за размяна на пазара, независимо дали от това се формира и разпределя печалба или друг доход. За икономическа дейност се смята и предоставянето за ползване на материално и нематериално имущество и права“. Предложената формулировка на ал.2 игнорира хипотезите на чл.3, т.3 от Приложение I към регламента. Съгласно чл.15, ал.2 от Закона за нормативните актове „ако нормативен акт противоречи на регламент на Европейския съюз, прилага се регламентът“. Предвид изложените съображения, предлагаме редакцията на ал.2 да отпадне.</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>Съответствието на законодателството в областта на малките и средните предприятия с европейското законодателство е от изключително значение за страната, тъй като от това зависи коректното усвояване на средства от българските малки и средни предприятия по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., на средствата за подпомагане на научно-изследователска и развойна дейност на предприятия и организации за научни изследвания.</p>		
		<p>3. Чл. 48, ал. 2 - Да се промени предложената редакция на ал. 2. Така предложената редакция да отпадне и да се замени с редакция със следното съдържание: „За координиране и администриране на общите дейности на обединението, за съвместно кандидатстване за проекти и програми, както и за други дейности, възложени с акта за учредяване, участниците в обединението - висши училища или научни организации, може да създават сдружения при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.“</p> <p>Мотиви: Текстът на ал. 1 дава възможност за създаване на ЮЛ за реализация на резултати, но полезно за обединението би било да се даде възможност за създаване на ЮЛ, което да координира и администрира общата дейност на обединението, както и да кандидатства от името на обединението в конкурси за проектно финансиране, включително и по рамкови програми на ЕС. За тази цел се предлага нова алинея.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Подобна хипотеза се съдържа в текста на законопроекта</p>
		<p>4. Пар. 7, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби да отпадне.</p> <p>Мотиви: Текстът не допринася по никакъв начин за развитието на центровете като ги задължава да продължат дейността си по досегашните условия и ред.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текста е коригиран и предоставя възможност за промяна в досегашните условия на</p>

		Това е в противоречие с препоръките от страна ЕК за устойчивост на центровете.		функциониране на центровете
		<p>5. Пар. 7, ал. 2 от Преходните и заключителните разпоредби да отпадне.</p> <p>Мотиви: Текстът на този параграф повтаря напълно чл. 48, ал. 1, който се отнася и за центровете, които са и част от НПКНИ. Няма смисъл един и същ текст да се появява в основните и в заключителните разпоредби.</p>	Не се приема	Той урежда възможност за заварените към датата на влизане на закона в сила за създаване на търговски дружества и сдружения с нестопанска цел, докато разпоредбата на чл. 46, ал. 1 се отнася за обединенията, които ще се създават след влизането в сила на закона
15.	<p>Център по технологии към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“</p> <p>/деловодна система, получено чрез Министерството на иновациите и растежа на 29.06.2023 г./</p>	<p>Пътят на една иновация, независимо дали тя е патентно защитена или е само като „knowhow“, преминава през етап на изработване на пробни партии от изделия (продукта), съответно през създаване на пилотен образец за демонстриране на технологията в реална среда. Те служат от една страна за изработване на технологична документация за изграждане на производствена линия, а от друга да се регистрира продукта и да се направи тест как ще навлиза на пазара.</p> <p>Основен проблем при комерсиализацията особено за иновации направени от изследователи в научни организации и ВУЗ и изискващи сериозна техническа обезпеченост е липсата на пилотни единици (опитно-производствени бази), в които да се изпробват новите технологични решения и да се произведат</p>	Прима се за сведение	Разпоредбите в законопроекта са насочени към

пилотните модели. Това се явява „препъни камък“ за всички инициативи, включително от т.н. „deep tech“, независимо дали става въпрос за устойчивото развитие на създадените вече центрове за високи постижения и центрове по компетентност, или за реализиране на научно-приложни изследвания с участието на бизнеса.

В проекта на закона, Глава пета „Насърчаване на технологичния трансфер“ в чл. 73 (1) дейностите по насърчаването на технологичния трансфер са планирани от идеята до пазарната реализация. Необходимо е да се предвиди създаването на такива опитно производствени бази, които именно да подпомогнат пазарната реализация при трансфера на технологии.

Регулацията може да се осъществи като се предвиди създаването на такива пилотни бази към търговските дружества по чл. 21. ал. 1, т.5 от ЗВО (съгласно чл. 74). Така ще има възможност да се обяви конкурс и на проектен принцип ще се създадат пилотните бази, които ще могат да ползват държавно финансиране. Ако се заложи принципа на универсалност при окомплектоването на пилотните бази с апаратура по определени направления, пилотните бази ще се ползват за внедряване на различни технологични решения в дадено направление. Те ще могат да се ползват при предстоящата комерсиализация на научните резултати по проектите за ЦВП и ЦК, и изследователските университети при участие на бизнеса.

Освен това ще може да се заложи като условие при кандидатстване предложение за изработване на бизнес-план, който ще може да се оцени дали ще постигне измерваем аутпут реализация на пазара именно на научните изследвания.

Създаването на подобни пилотни бази ще „отпуши“ процеса на внедряване на иновации в различните направления, особено за биотехнологиите, фармация и

насърчаване на целия процес по създаването на иновации и не съдържа ограничения за създаване на опитно-производствени бази към търговските дружества по чл. 21, ал. 1, т. 5 от ЗВО

		<p>медицина и ще даде по-голяма самостоятелност на изследователите при контакта с бизнеса. Както е известно тези направления могат да генерират висока принадена стойност.</p> <p>Наред с това сме на становището, че "технологичният трансфер" трябва да може да се осъществява както чрез структурите по чл.75 ал.1, така и от търговските дружества по чл. 21, ал. 1, т.5 от ЗВО по чл.75 ал.2.</p> <p>Нашето становище е, че дейностите по демонстриране и валидиране на технологични решения в реална среда са тази част от "технологичният трансфер", която е най-близо до пазара, поради което най-удачно би било да се управляват от търговските дружества по чл. 21, ал. 1, т.5 от ЗВО. Това ще осигури най-ефективното управление на активите.</p> <p>На основание на горното:</p> <p>1. Предлагаме чл.73 ал.2 от проектозакона да се допълни, като след думите "стопанска реализация" се добавят думите "чрез създаване на опитно-производствени бази и пилотни модели за демонстриране на технологията и нейното доказване в реална среда." След допълнението текстът придобива следната редакция:</p> <p>Чл.73 ал.2. Насърчаването на технологичния трансфер включва и публично финансиране, както и мерки за закрила на интелектуалната собственост и за нейната стопанска реализация чрез създаване на опитно-производствени бази и пилотни модели за демонстриране на технологията и нейното доказване в реална среда.</p>		
		<p>2. Предлагаме прецизиране на текста на чл.75, като ал. 1 и ал.2 се обединят в една алинея, а ал.3 да стане ал.2. Промяната е необходима, за да се даде</p>	<p>Не се приема</p>	

		<p>възможност на технологичният трансфер да може да се извършва и от дружествата на университетите по чл.21, ал. 1, т. 15 от Закона за висшето образование. В края на алинея 1 се поставя запетая и се добавя текстът: "чрез които се извършва дейностите по демонстриране и валидиране на технологиите". След допълнението текстът придобива следната редакция:</p> <p>Чл. 75. (1) Висшите училища създават структури за реализацията на резултатите от научните изследвания и на други обекти на интелектуалната собственост съгласно чл. 17, ал. 1, т. 10 от Закона за висшето образование. Висшите училища могат да създават търговски дружества за целите на стопанската реализация на резултати от научни изследвания и обекти на интелектуална собственост съгласно чл. 21, ал. 1, т. 15 от Закона за висшето образование, чрез които се извършват и дейностите по демонстриране на технологиите и тяхното доказване в реална среда.</p> <p>(2) Технологичният трансфер се осъществява от структурите по ал. 1, които са обслужващи звена на висшите училища съгласно чл. 25, ал. 3 от Закона за висшето образование, от специализирани звена към научните организации и от дружествата по чл. 21, ал. 1, т. 15 от Закона за висшето образование.</p>		<p>В регулацията на законопроекта се следва уредбата на ЗВО</p>
--	--	--	--	---